

ÅRSREDOVISNING 2000

**RÄDDNINGSS
VERKET**

Årsredovisning 2000

© 2001 Räddningsverket, Karlstad
Utarbetad av Informationssekretariatet
i samarbete med ekonomienheten
Utgivningsår 2001 års utgåva
Beställningsnummer I99-083/01
ISBN 91-7253-089-8
Typsnitt Helvetica och Times New Roman
Papper Omslag: 300 g Magno Star. Inlaga: 135 g Magno Satin
Tryck Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB

Årsredovisning 2000

Innehållsförteckning

Förord	4
Samlad översikt	6
Samhällets skydd mot olyckor	10
Samhällets räddningstjänst	11
Säkerheten vid verksamheter med särskilda risker	15
Den enskilda människans förmåga	20
Internationell verksamhet	22
Utbildning	26
Information	28
Tillsyn	29
Befolkningsskydd och räddningstjänst	32
Befolkningsskydd i krig	33
Samhällets räddningstjänst	35
Den enskilda människans förmåga	37
Internationell verksamhet	39
Utbildning	40
Uppdrag för det civila försvaret	42
Särskild återrapportering	46
Finansiell redovisning	52
Resultaträkning	53
Balansräkning	54
Anslagsredovisning	56
Bemyndiganderedovisning	58
Finansieringsanalys	59
Noter	60
Ekonomisk sammanställning	66
Återrapportering av generella nyckeltal	67
Organisationsskiss	68

Förord

En årsredovisning ska spegla det gångna verksamhetsåret och Räddningsverkets är naturligtvis inget undantag. Men jag tar mig friheten att i detta mitt första förord ta upp det förändrings- och utredningsarbete, som pågår och som under de närmaste åren kommer att påverka Räddningsverket.

Ett högst påtagligt exempel på denna ändring var att verket under 2000 fick en ny ledning. Lennart Myhlback, som varit generaldirektör sedan verket bildades 1986, och Nils Olof Sandberg, som varit överdirektör och sista året tjänsteförättande verkschef, lämnade båda Räddningsverket.

Vi, vår nye överdirektör Lars Hedström och jag, har under vår första tid ägnat oss åt att lära känna Räddningsverkets olika verksamhetsområden, medarbetare och alla våra samarbetspartner. Vi har också fortsatt det förändringsarbete som startades av den förra ledningen. Under 2001 ska detta arbete förankras i hela verket. Ett värdefullt bidrag räknar vi med att få av det regeringsuppdrag som Riksrevisionsverket håller på att slutföra och som enligt direktiven handlar om att inventera eventuella hinder för ett effektivt resursutnyttjande inom Räddningsverket.

Från och med årets verksamhet är statens budget indelad i olika politikområden. För Räddningsverkets del innebär det att vi får våra anslag under områdena Skydd mot olyckor och Försvarspolitik. Begreppet skydd mot olyckor kan ges olika innehåll och vi vill i nära samverkan med andra myndigheter och organisationer verka för ett säkrare samhälle i vid bemärkelse.

Händelser som inträffat under senare år visar också med all önskvärd tydlighet att olyckor tenderar att bli en angelägenhet för flera kommunala förvaltningar än räddningstjänsten. Det känns därför bra att vi fått flera medverkande kommuner i projektet Säkrare kommun, där fokus ligger på att stimulera räddningstjänstens samarbete med andra kommunala förvaltningar för att driva på det olycksförebyggande arbetet.

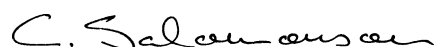
Analysen av det gångna årets dödsbränder är ytterligare ett tecken på att räddningstjänsten måste söka samarbetspartner för att kunna påverka antalet döda i bränder. Denna siffra är tämligen konstant under en följd av år. Statistiken från 2000 visar än en gång att äldre och ensamstående personer är överrepresenterade och att brandvarnare saknas – eller är ur funktion – i deras bostäder. Vi kommer under 2001 att vidga samarbetet för att möjliggöra ett trendbrott i fråga om dödsbränder.

Räddningsverket hade ambitionen att under 2000 bli miljöcertifierat. Det interna arbetet med miljöfrågorna visade dock att verket inte var moget för certifiering. Nu gör vi en kraftsamling på miljöledningssystemet för att under slutet av detta år kunna motsvara alla de krav en miljöcertifiering ställer.

Vår framtid kommer också i hög grad att påverkas av yttre omständigheter. Närmast i tid ligger det ordförandeskap i EU, som Sverige redan tagit över. För att vara väl förberedda och skapa förutsättningar för en effektiv medverkan har vi vid verket ökat resurserna för EU-arbetet och övrigt internationellt arbete.

Vi kan också räkna med att några utredningar kommer att få betydelse för Räddningsverkets framtid. Det gäller dels utredningen om helhetssyn på planeringen för civilt försvar och beredskapen mot svåra påfrestningar, dels översynen av räddningstjänstlagstiftningen.

Vi ser mot denna bakgrund med största tillförsikt på framtiden, både på kort och på litet längre sikt.

Christina Salomonson
Generaldirektör

Samlad översikt

Ekonomi och väsentliga händelser

Räddningsverkets verksamhet är indelad i två områden, sektorn Samhällets skydd mot olyckor och funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst.

Anslagsförbrukningen under 2000 var 1 183 miljoner kronor.

Åtgärder inom funktionen har minskat med 188,2 miljoner kronor mellan 1999 och 2000. Detta är en direkt följd av att 1996 års totalförsvarsbeslut nu börjar få genomslag i verksamheten. Under samma period har verksamheten inom sektorn ökat med drygt 147,1 miljoner kronor. Sammantaget innebär det att verkets anslagsbehov minskat.

Ny verksamhetsledning

Under året har Räddningsverket fått en ny verksamhetsledning. Efter 14 år som generaldirektör har Lennart Myhlback efterträtt av departementsrådet vid Forsvarsdepartementet, Christina Salomonson. Överdirektör Nils Olof Sandberg har lämnat verket med pension. Till ny överdirektör har utsetts stabschefen vid Södertörns brandförsvärsförbund, Lars Hedström.

JO-anmälan

År 2000 fick verket stor medial uppmärksamhet som en konsekvens av bland annat genomförda internrevisioner. Justitieombudsmannen lämnade utslag i den anmälan, som riktades mot verket under 1999. En chefstjänsteman med placering inom tjänsteexportverksamheten har lämnat Räddningsverket.

Verket beslutade själv att till Justiekanslern anmäla verkets hantering av ett biståndsprojekt i Bosnien. Riksåklagaren startade under året en förundersökning av vissa förhållanden i samband med husbyggnadsprojekt i Bosnien under slutet av 1990-talet. Undersökningen är inte slutförd.

Ersättningsärenden

Snöoväder och översvämningar under senare år har inneburit fler och större krav på ersättning från staten för räddningsinsatser. Rättsliga instanser har i flera fall gjort andra tolkningar av räddningstjänstlagen än Räddningsverket. De beslut som då fattats innebär väsentligt högre ersättningar än de staten hittills betalat ut. Länsrätten har till exempel beslutat att Gävle kommuns åtgärder i samband med snöovädet 1998 ska betraktas som räddningstjänst. Kostnaderna har ännu inte preciserats men kan komma att uppgå till tiotals miljoner kronor. Räddningsverkets anslag för denna

Räddningsverkets nya ledning. Överdirektör Lars Hedström och generaldirektör Christina Salomonson.

typ av ersättning har under 2000 varit 20 miljoner kronor.

Räddningsverket har inte fått något besked om den fortsatta ordningen för överklagande av beslut i dessa frågor.

Utredningsverksamhet

Räddningsverket har under 2000 lämnat underlag till och deltagit i ett antal av regeringen beslutade utredningar med stor betydelse för Räddningsverkets framtida verksamhet.

En av dem (Fö 1999:03) utreder en reformerad räddningstjänstlagstiftning. Som underlag till utredningen har Räddningsverket utrett behovet av förändrad utbildning för den kommunala räddningstjänstens personal (P30-349/00).

Utredningen (Fö 1999:04) om en helhetssyn vid planeringen för civilt försvar och beredskapen mot svåra påfrestningar på samhället i fred berör verksamheten inom funktionen Befolkningskydd och

räddningstjänst. Utredningen tar också upp sambanden mellan funktionen och säkerhetsarbetet i fredssamhället.

Statskontoret har utrett frågan om en sammanslagning av Sprängämnesinspektionen och Räddningsverket (Statskontoret 2000:42).

1998 års Pliktutredning har lämnat sitt betänkande om totalförsvarsplikten (SoU 2000:21).

Slutligen gör Riksrevisionsverket på regeringens uppdrag en granskning och identifiering av väsentliga hinder för ett effektivt resursutnyttjande inom Räddningsverket.

Årets verksamhet har i hög utsträckning påverkats av ovanstående händelser. Ställningstaganden och beslut i nämnda utredningar under år 2001 kommer att ha stor påverkan på Räddningsverkets framtida uppgifter och verksamhet.

I det följande ges en översiktlig redovisning av verkets verksamhet.

Sektorn Samhällets skydd mot olyckor

Mål

Samhällets räddningstjänst skall trygga människors liv, personliga säkerhet och hälsa samt hindra eller begränsa skador på miljö och egendom. I hela landet skall allmänheten tillförsäkras en rimlig säkerhetsnivå i förhållande till den lokala riskbilden.

Räddningsverket bedömer i sin tillsynsverksamhet att den kommunala räddningstjänsten generellt sett löser sina uppgifter på sådant sätt att allmänheten i hela landet garanteras en rimlig säkerhetsnivå i förhållande till de lokala riskbilderna. Räddningsverket konstaterar också att samverkan inom den kommunala räddningstjänsten i syfte att utveckla och effektivisera räddningstjänsten fortsätter att utvecklas positivt.

Räddningsverket har under 2000 tillgodosett de kommunala räddningstjänsternas utbildningsbehov genom att yrkesutbilda totalt 1 478 brandmän. 1 122 personer har dessutom genomgått anslagsfinansierad fort- och vidareutbildning.

Räddningsverket har fortsatt sitt arbete med att ge människor grundläggande kunskaper och färdigheter för att kunna hantera olycksrisker. Arbetet sker i samarbete med andra myndigheter och organisationer. Under året har omkring 230 000 personer deltagit i utbildning i säkerhet och överlevnad, första hjälpen, hjärt- och lungräddning, brandkunskap och vattensäkerhet. Den treåriga kampanj mot hemolycksfall som inleddes 1998 har slutförts.

Räddningsverket har för andra året i rad undersökt alla dödsbränder. 106 personer omkom i totalt 100 bränder. Gruppen äldre är överrepresenterad och rökning den vanligaste brandorsaken.

Översvämningar som inträffade under sommaren och hösten 2000 har ökat intresset för förebyggande åtgärder mot naturolyckor. Erfarenheter från årets översvänningsinsatser har inhämtats och bearbetas nu. De bidrag som kommuner ansöker om är mer än tre gånger så stor som befintliga medel.

Av de 1 000 mil översvänningskänsliga vattendrag, som ska karteras fram till 2002, är knappt hälften karterade.

Räddningsverkets nya ansvar att föra talan i miljödomstol enligt miljöbalken har gett verket möjlighet att på ett tydligare sätt än tidigare föra fram synpunkter på riskfrågor. Mer än 200 miljödomstolsärenden har behandlats under året och det är verkets bedömning att olycksrisker i vid bemärkelse delvis försumrats i olika miljökonsekvensbeskrivningar. Dessbättre kan konstateras att farligt gods-problemen alltmer uppmärksammas i utredningar och miljökonsekvensbeskrivningar i samband med väg- och järnvägsprojekt.

Arbetet med att öka säkerheten vid transport av farligt gods har intensifierats på lokal nivå genom införandet av säkerhetsrådgivare. Cirka 3 450 företag har utsett säkerhetsrådgivare.

Räddningsverket har genomfört tio internationella hjälpinsatser. Brådskande insatser kan sedan 1 juli 2000 göras snabba eftersom regeringsbeslut inte krävs i varje enskilt fall.

Funktionen Befolknings- skydd och räddnings- tjänst

Mål

Verksamheten inom funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst skall bedrivas så att skador till följd av krigshandlingar förhindras eller begränsas i första hand vad gäller människor och i andra hand vad gäller egendom och miljö.

Under året har inriktningen för funktionen Befolkningskydd och räddningstjänst utretts. Den kommunala räddningstjänsten i fred kompletterad med statliga resurser av personal och materiel utgör grunden för att klara av uppgifterna under höjd beredskap och vid svåra påfrestningar. Inriktningen är att räddningstjänsten till 2007 med en trovärdig anpassningsplanering ska ha uppnått en grundförmåga med personal och materiel. Inriktningen innebär att stora delar av materielförsörjningen och utbildningen av räddningsmän planeras för en anpassningsperiod. Under 2000 har 698 räddningsmän och 716 beredskapsmän utbildats. Efter 2001 kommer beredskapsmannautbildningen avvecklas enligt regeringens anvisningar.

Åtta räddningscentraler färdigställdes under 2000. Totalt finns nu 116 räddningscentraler för 155 kommuner. Behovet bedöms vara cirka 210–220 anläggningar. Det radiostyrda manöversystemet för utomhusvarning har införts i sex län. I slutet av 2003 har hela landet försetts med det nya systemet.

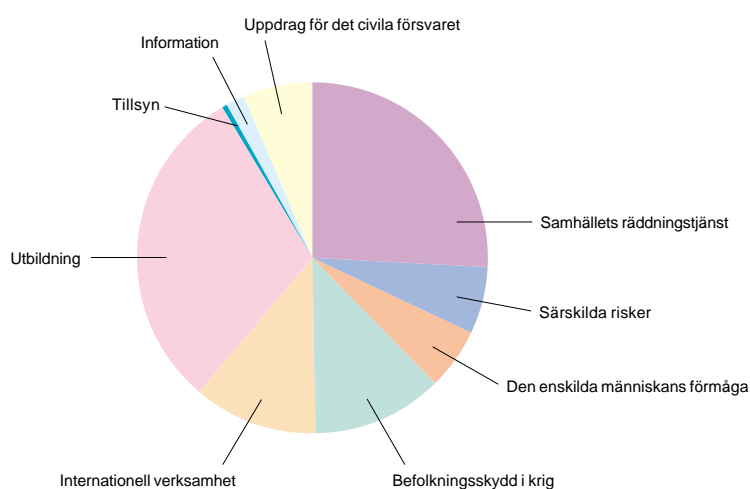
Skyddrumsproduktionen är nu helt koncentrerad till särskilt utsatta områden. Skyddsrumproduktionen har resulterat i 126 nya skyddsrum med 10 222 platser. Totalt finns nu i landet omkring 67 500 skyddsrum med cirka 7,2 miljoner platser. Förberedelserna för kompletterande enkla skydd, skyddade utrymmen, har i huvudsak hänskjutits till en anpassningsperiod.

Stora förberedelser har gjorts för Barents Rescue, den internationella kärnenergiövningen, som genomförs i september 2001.

Verksamhetsindelning

Från 2000 har verket en ny indelning av verksamheten i nio huvudområden. Huvudområdena tar inte hänsyn till sektors- och funktionsindelningen. Verksamhetsindelningen stödjer verkets ambition att integrerat arbeta med åtgärder som riktar sig såväl för situationen av höjd beredskap som olyckor i fredstid. På grund av den nya verksamhetsindelningen kan inte ekonomiska jämförelser lämnas gentemot tidigare år.

I den fortsatta texten redovisas genomförd verksamhet enligt regleringsbrevets mål och återrapporteringskrav per huvudområde och däri ingående verksamhet uppdelat på sektorn Samhällets skydd mot olyckor, funktionen Befolkningskydd i krig, uppdrag för det civila försvaret och särskilda återrapporteringskrav. I redovisade ekonomiska sammanställningar har administrativt stöd vid den centrala förvaltningen fördelats till respektive huvudområde i proportion till områdets andel av de totala kostnaderna.

Respektive huvudområdes andel av de totala kostnaderna (1340 miljoner kronor). Huvudområdena Utbildning och Internationell verksamhet är delvis intäktsfinansierade (60 respektive 82 miljoner kronor.)

Verket erhåller även medel för Statens haverikommission och Civilpliktsrådet. Under 2000 har kostnaden för deras verksamheter uppgått till 7,02 miljoner kronor. Återrapportering av dessa organisationers verksamhet redovisas inte i verkets årsredovisning.

Samhällets skydd mot olyckor

Foto: Bo Nystrand

Samhällets räddningstjänst

Samhällets räddningstjänst	Intäkter	Kostnader	Anslag
Olycks- och skadeförebyggande verksamhet	28	11 479	11 489
Skadebegränsande verksamhet	525	21 862	21 396
Räddningstjänstens organisationsutveckling	15	9 207	9 226
Utrustning och utveckling för kommunal räddningstjänst		1 399	1 280
Översiktliga karteringar m m inom området naturolyckor	35	8 550	8 515
Förebyggande åtgärder mot naturolyckor		30 326	30 326
Ersättning för räddningstjänst enligt 37 § Räl		8 976	8 976
Räddningstjänstens ledningsmetodik och ledarskap	342	12 726	12 429
Observatörsverksamhet		521	521
Gemensamma kostnader inom området	-1	4 662	4 679
Verksgemensamma kostnader	381	7 569	9 251
Summa	1 325	117 277	118 088

(Belopp i tkr)

Huvudområdet Samhällets räddningstjänst, andel av de totala kostnaderna inom sektorn Samhällets skydd mot olyckor, 117,3 av totalt 676,5 miljoner kronor.

Olycks- och skadeförebyggande verksamhet

Mål

Målet är att Räddningsverket i samarbete med berörda myndigheter och organisationer skall minska riskerna för bränder och andra olyckor så att antalet döda och svårt skadade minskar jämfört med föregående år, liksom att allvarliga skador på miljö och egendom begränsas i förhållande till föregående år.

Åtterrapporering

Pågående arbete med att utveckla brandutredningar skall redovisas.

Under året har brandutredare från 23 räddningstjänstkommuner varit knutna till verkets arbete med brandutredningar. Sedan starten 1996 har drygt 1100 utredningar genomförts, varav 330 under 2000. Inriktningen har varit att utreda alla dödsbränder och andra särskilt intressanta bränder i de samverkande kommunerna.

För att sprida samlade erfarenheter från inträffade bränder har samarbete inletts med bland andra Elsäkerhetsverket och

Boverket. Brandutredningarna finns tillgängliga i Räddningsverkets informationsbank, RIB.

En förutsättning för brandutredarverksamheten är att den kommunala räddningstjänsten och polisen lokalt samarbetar.

En överenskommelse har träffats med Rikspolisstyrelsen om att den kommunala räddningstjänsten och Räddningsverket ska få del av polisens underlag och utredningar i samband med bränder.

Kommentar

Räddningsverket samlar sedan 1996 in statistik över den kommunala räddningstjänstens insatser. Vissa tydliga tendenser angående inträffande bränder och andra olyckor kan utläsas av detta material. Till exempel tenderar antalet bränder i byggnader och bostäder att minska. Området är dock stort och mångfasetterat och fortfarande saknas statistiskt material och analyser för att kunna påvisa effekter av olika åtgärder. Räddningsverkets statistikförsörjning och analyskapacitet behöver utvecklas ytterligare.

Räddningsverket anser att en ökad satsning på normgivande verksamhet och vägledning samt ett brett samarbete inom hela det brandförebyggande området är an-

gelägen. Ägares och innehavares ansvar måste lyftas fram och landets brandsynförrättare behöver stöd för tillämpning av lagstiftningen. Dessa områden hör till de prioriterade i ett handlingsprogram för Räddningsverkets fortsatta arbete.

För att täcka in en större del av landets yta har antalet brandutredare utökats till 30 under 2001. Räddningsverket bedömer att samarbetet med kommunerna fungerar utmärkt liksom samarbetet mellan räddningstjänst och polis på det lokala planet. Intresset för att förebygga bränder har ökat i takt med att kunskapen om orsaker och förlopp ökat såväl inom räddningstjänsten som hos tillverkare och andra myndigheter.

Räddningsverket anser att brandutredningar på sikt måste bli en självklar del i alla kommunala räddningstjänsters arbete.

Antalet döda i bränder har den senaste 10-årsperioden pendlat runt 120. Under 2000 omkom 106 personer i 100 bränder. Gruppen äldre är överrepresenterad i statistiken. Flertalet omkommer i bostaden och rökning är den vanligaste enskilda brandorsaken. Flera av de omkomna skulle troligen ha räddats till livet om det funnits fungerande brandvarnare.

Räddningsverket ser det som mycket angeläget att krav på brandvarnare i bostäder införs. Underlag för detta har utarbetats.

Skadebegränsande verksamhet och verksamhetsutveckling av räddningstjänsten

Mål

Målet är att Räddningsverket skall medverka till en effektiv samordning, samverkan och planering inom räddningstjänsten samt med de organ som deltar i räddningstjänstinsatserna. Räddningsverket skall fortsätta att utveckla taktik, ledning och ledarskap liksom metoder och utrustning till stöd för genomförandet av effektiva räddningstjänstinsatser. Räddningsverket skall också fortsätta att utveckla metoder och övrigt underlag för olycksförebyggande verksamhet och resultatstyrning inom den kommunala räddningstjänsten.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa uppnådda resultat i samverkansprojekt med Svenska kommunförbundet avseende resultatstyrning av den kommunala räddningstjänsten. Räddningsverket skall vidare redovisa antalet genomförda observatörsinsatser samt väsentliga erfarenheter från denna verksamhet.

Mål- och resultatstyrning

Räddningsverket bedriver tillsammans med Svenska Kommunförbundet projektet *Säkrare kommun – genom målstyrd tjänsteutveckling*. Totalt åtta kommuner medverkar i projektet. Projektet ska stimulera räddningstjänstens och de övriga kommunala verksamheternas egen förståelse till utveckling av det olycksförebyggande arbetet.

Hittills uppnådda resultat är framförallt att verksamhetsföreträdare för till exempel ålderdomshem och vårdanläggningar respektive räddningstjänstens personal fått bättre förståelse för varandras verksamheter. Detta har resulterat bland annat i ett ändrat säkerhetstänkande, utbildning, informationsinsatser med mera. Ett annat exempel på resultat är att i en av kommunerna har den operativa räddningstjänstpersonalens arbetstider ändrats så att personalen kan arbeta mer med förebyggande åtgärder.

Observatörsinsatser

Sju observatörsinsatser har genomförts:

- Grekland – skogsbränder
- Makedonien – skogsbränder
- Enschede, Holland – pyroteknisk olycka
- Normandie, Frankrike – oljeutsläpp
- Lilleström, Norge – gasolycka
- Borlänge – gasolycka
- Nedre Norrland – översvämningar

Erfarenheterna från observatörsinsatserna ska bidra till att utveckla svensk räddningstjänst.

En viktig erfarenhet från Borlänge är att samarbetet mellan räddningstjänsten och den kemiska industrin kan förbättras i det akuta insatsskedet. I samband med översvämningarna i Nedre Norrland studerades bland annat lednings- och samordningsfrågor. Verkets analys visar att kommuner och länsstyrelser löste sina uppgifter på ett bra sätt.

Kommentar

Målet spänner över ett brett område, från övergripande mål- och resultatstyrning, via samordning och samverkan, ledning och ledarskap till metoder och teknik vid insatser.

Räddningsverkets samlade bedömning är att verksamheten på samtliga områden har utvecklats positivt och i linje med angivna mål.

Samverkansprojektet med Svenska Kommunförbundet är inriktat på att utveckla mål för säkerheten på kommunal nivå.

Räddningsverket konstaterar att arbetet kommit igång på allvar i försökskommunerna, men att förändringsprocessen, sett ur ett nationellt perspektiv, kommer att ta mycket lång tid, åtminstone 5–10 år.

Samverkan

För att medverka till att förbättra samverkan mellan räddningstjänst, polis och sjukvård har seminarier genomförts för samhällets beredskap inför olyckor till följd av avsiktliga hot och andra terrorhandlingar. Seminarierna har genomförts i 20 län. Seminariet för det kvarstående länet kommer att genomföras år 2001.

Seminarierna har visat att det finns en stor brist i samverkan och förberedelser för att hantera avsiktliga hot och andra terrorhandlingar. Flera av länen har initierat lösningar på problemet och några län kommer att använda temat i sina regionala samverkanskurser under 2001.

Räddningsverkets bedömning är att seminarierna aktivt bidragit till att det nu i flera län pågår arbete för att öka förmågan att hantera den här typen av händelser.

På Räddningsverkets initiativ har två samordningsgrupper bildats för att effektivisera utvecklingen inom tekniskt ledningsstöd.

Genom skapandet av dessa grupper bedömer Räddningsverket att möjligheterna ökat för systemutveckling där samverkande organisationers behov tas tillvara och att onödigt dubbelarbete undviks.

Räddningsverket har under 2000 svarat för ordförandeskapet i den nordiska kontaktgruppen Nordred. Samarbetet byggs på ett avtal mellan de nordiska länderna om att nyttja varandras resurser över gränserna. Som ett led i samarbetet genomfördes en nordisk räddningstjänstkonfe-

rens i Malmö. Särskilt uppmärksammades räddningstjänstproblematiken kring Öresundsbron. Samverkansövningar med enheter från dansk och svensk sida genomfördes både till sjöss och uppe på broförbindelsen.

Räddningsverket anser att det finns utrymme för en fortsatt utveckling av såväl resursutnyttjande som erfarenhetsutbyte mellan länderna.

Ledningsmetoder

Erfarenheterna från några större och komplicerade olyckor under de senaste åren tyder på att ledningsresurserna i vissa fall varit otillräckliga för att under en längre tid bedriva ett effektivt och långsiktigt lednings- och stabsarbete.

Räddningsverket bedömer att det, främst i små och medelstora kommuner, måste finnas möjligheter till en förstärkning av kompetens och utrustning inom området ledning och stabstjänst. Verket startar därför under 2001 en förstudie för att närmare analysera behovet av nationella förstärkningsresurser inom ledningsområdet.

Verket bedömer att utvecklingen av utbildningen i stabstjänst sammantaget har inneburit att räddningstjänstens förmåga att leda stora insatser ökat. Förmågan att leda och följa upp räddningsinsatser, framförallt större sådana, har ökat markant genom att allt fler räddningstjänster använder ledningsstödsystemet LUPP.

Ett handlingsprogram för området ledning av räddningsinsatser har producerats.

Räddningsverkets bedömning är att handlingsprogrammet ger en god grund för de närmaste årens arbete.

Ny teknik

I den teknikutveckling som bedrivits kan bland annat nämnas att:

- en ny utrustning för håltagning och brandsläckning med högt vattentryck, den så kallade skärsläckaren, har utvecklats. Verket bedömer att verktyget kan komma till stor nytta inom räddningstjänsten.
- en vägledning för utformning av brandskyddet på oljedepåer och liknande anläggningar har utarbetats. Den är tänkt att ge stöd i såväl det förebyggande som det skadebegränsande arbetet.

- ett utbildningsmaterial om metoder för brandgasventilation har producerats. Bakom det sammanställda materialet ligger ett flerårigt forskningsarbete. Det är verkets bedömning att metoderna kan skapa bättre förutsättningar för både livräddning och brandsläckning.

Räddningsverket ska de närmaste åren ägna särskild uppmärksamhet åt bland annat räddningsinsatser i tunnlar, metoder och teknik för översvämningar, risker vid olyckor med gasoltransporter samt brandriskprognoser för vegetation.

Förebyggande åtgärder mot naturolyckor

Mål

Målet är att Räddningsverket skall stödja länsstyrelser och kommuner i arbetet med att analysera risker för naturolyckor, verka för att förebyggande åtgärder vidtas samt fortsätta arbetet med att kartlägga riskområden för naturolyckor.

Åtterrapporing

Räddningsverket skall redovisa arbetsläget för översiktliga riskzonskartor för översvännings- och skredkänsliga områden.

Översiktliga stabilitetskarteringar pågår i tolv kommuner i Västra Götalands län. Som informationskanal och stöd för kommuner och andra intresserade av skred-

frågor har en gemensam webbplats, <http://naturolyckor.srv.se>, producerats i samverkan med Statens Geotekniska Institut, SGI, och Sveriges Geologiska Undersökning, SGU.

Översvänningskänsliga områden för närmare 1000 mil vattendrag eller tio procent av landets älvar ska karteras under perioden 1998–2002. Hittills är cirka 300 mil karterade och kartering pågår för närvarande för cirka ytterligare 120 mil.

Kommentar

Räddningsverkets mål att översiktligt kartera tio procent av landets älvar under en femårsperiod kan nås först under 2003.

Enligt ett flertal klimatforskare är världen på väg mot ett varmare och blötare klimat under det närmaste århundradet. Detta kan få till följd att översvämningar som de i Nedre Norrland under sommaren och kring Arvika senare under hösten riskerar att i framtiden inträffa allt oftare och på fler platser. Behovet av förebyggande åtgärder ökar därmed.

För att ge kommunerna fortsatt stöd i deras förebyggande arbete bedömer Räddningsverket att ytterligare vattendrag måste karteras efter år 2003.

Verket anser vidare att det idag inte finns någon bra utbildning för kommunal personal i att förebygga och hantera naturolyckor.

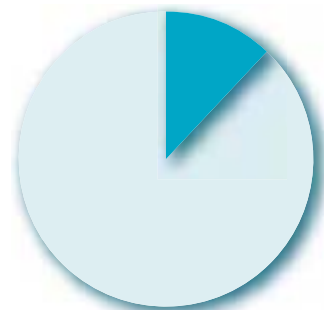
Som ett första steg för att åtgärda den bristen ska ämnet naturolyckor införas i verkets yrkesutbildningar för räddningstjänstens personal.

Säkerheten vid verksamheter med särskilda risker

Säkerheten vid verksamhet med särskilda risker	Intäkter	Kostnader	Anslag
Räddningsverkets statistikförsörjningssystem		5 334	5 334
Riskhantering	81	10 740	10 731
Kemikaliehantering	162	10 102	10 467
Transporter av farligt gods	21	7 413	7 392
Kärnenergiberedskap	12 354	13 477	1 151
Oljeskadeskydd	38	5 223	5 608
Ersättning för räddningstjänst enligt § 36 RÄL		136	136
Miljöarbete		7 089	7 090
Räddningsverkets informationsbank (RIB)	931	10 656	9 762
Gemensamma kostnader inom området		4 408	4 586
Verksgemensamma kostnader		7 596	8 698
Summa	13 587	82 176	70 955

(Belopp i tkr)

Huvudområdet Säkerheten vid verksamheter med särskilda risker, andel av de totala kostnaderna inom sektorn Samhällets skydd mot olyckor, 82,2 av totalt 676,5 miljoner kronor.

Riskhantering och statistik

Mål

Målet är att Räddningsverket skall fortsätta arbetet med att utveckla samhällets riskhantering på nationell, regional och lokal nivå samt fortsätta arbeta i nära samarbete med andra myndigheter i de forskningsinsatser som angetts i forskningsramprogrammet. Vidare skall arbetet med att bygga upp en gemensam statistikförsörjning för räddningstjänstsektorn fortsätta.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att utveckla riskhanteringen på alla nivåer i samhället samt resultaten av forskningsinsatser inom riskområdet och uppbyggnads- och utvecklingsarbetet vad avser statistikförsörjningsprogrammet.

Räddningsverket arbetar för att utveckla riskhanteringen i samhället genom framförallt utbildning och information. Verket har svarat på och lyft fram riskfrågorna i ett femtiotal remisser som rör olika plan- och miljöärenden. I dessa ärenden fokuserar

verket på att integrera säkerhets-, hälso- och miljöaspekter och visar också på olika lösningar för att uppnå önskvärd säkerhet. Verket har deltagit med föredragshållare i seminarier och kurser och har också genomfört en seminariereserie om riskhantering.

Stöd genom rådgivning, information och utbildning ges fortlöpande till länsstyrelser och kommuner.

Insatser inom det med andra myndigheter gemensamma ramprogrammet för forskning och utveckling pågår inom flera olika delområden. Bland annat har osäkerheter i riskanalyser studerats liksom beslutsprocesser i riskhanteringen, principer för riskvärdering samt proaktiv riskhantering. Resultaten redovisas fortlöpande på verkets webbplats samt i seminarie-, utbildnings- och informationsaktiviteter.

Utvecklingen av statistikförsörjningsprogrammet har på grund av personalomsättning på nyckelpositioner begränsats till att underlätta för kommunerna att lämna och hämta statistik och att effektivisera kvalitetsgranskningen av lämnade uppgifter. Detta sker genom en ny webbapplikation.

Ett utvecklingsprojekt rörande tid- och lägesbestämning av räddningsinsatser har bedrivits.

Kommentar

Räddningsverket bedömer att arbetet med remissärenden, utbildning, information samt forskning och utveckling positivt bidrar till riskhanteringen i samhället.

Ramprogrammet för riskforskning som formulerades av Räddningsverket, Överstyrelsen för civil beredskap och Boverket i samråd med andra aktörer, ska leda fram till några myndighetsgemensamma projekt. Av stor betydelse i detta sammanhang är bland annat det arbete som bedrivs i delegationen för samordning av riskfrågor och som syftar till den effektivisering som regeringen eftersträvar i huvudbetänkandet *Ett säkrare samhälle*. Avgörande för att nå de av regeringen uppsatta målen är att på ett effektivt sätt kunna bygga upp ny kunskap inom området.

Produktionen av statistik med hög kvalitet för räddningstjänstsektorn löper nu planenligt. Uppbyggnadsarbetet för att täcka en större del av området *Skydd mot olyckor* har till stor del inte kunnat genomföras i planerad omfattning på grund av hög personalomsättning. Detta gäller också uppbyggnad av analyskapacitet. Genomförda och planerade nyrekryteringar innebär att arbetet kan ta ny fart.

Verket har i remissvaret över utredningen om sammanslagning av Sprängämnesinspektionen och Räddningsverket lyft fram vikten av att ytterligare utveckla statistikförsörjningen.

Kemikaliehantering

Mål

Av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och den till lagen knutna förordningen (SFS 1999:382), framgår att Räddningsverket är central tillsynsmyndighet med föreskriftsrätt på området. Räddningsverket skall samverka med andra myndigheter inom lagens tillämpningsområde, utveckla riskhanteringsprocessen och genomföra utbildning och information. Räddningsverket skall verka för att åtgärderna vid kemikalieolyckor är effektiva och samordnade.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits inom området samt en bedömning av i vad mån önskad effekt uppnåtts. Särskilt skall den utbildning och information som riktats till industrin redovisas. Vidare skall en lägesrapport beträffande utrustning och kompetens vid de regionala resursbaserna mot kemikalieolyckor lämnas.

En vägledning för tillämpning av regelverket inom Sevesoområdet har utarbetats gemensamt med övriga myndigheter. Arbetet med riktlinjer för upprättande av säkerhetsrapport pågår. Samverkan sker på nationell och internationell nivå.

Utbildning och information om Sevesolagen och dess tillämpning har genomförts för tillsynsmyndigheterna och industrin. Räddningsverket har i samarbete med bland andra Kemikontoret informerat industrin om de nya reglerna. Ytterligare informationsinsatser riktade mot industrin har genomförts vid branschvisa seminarier och vid seminarier arrangerade av konsulter inom området. Ett utvecklingsprojekt rörande riskkommunikation har avslutats. Arbetet med miljöprövningsärenden för Sevesoverksamheter är omfattande och ett fyrtiotal ärenden har handlagts.

Komplettering av materiel till de regionala miljöskyddsförråden har genomförts planenligt med i viss mån ändrad inriktning efter gasololyckorna i Borlänge och i Lilleström i Norge. Förråden innehåller idag skyddsutrustning, indikeringsinstrument och utrustning för omhändertagande av kemikalier. Specialutrustning för bildöverföring finns vid två förråd och länsor vid ett förråd.

Materiel från förråden har använts vid olyckorna i Borlänge och Lilleström samt på uppdrag av FN vid Räddningsverkets insats i Venezuela.

En dags utbildning och information har genomförts för de till förråden knutna materielteknikerna. Två veckors utbildning har genomförts för de 14 kemikoordinatorerna. Utbildningen har fördjupat kunskaperna i bland annat räddningskemi, kemikaliespridning, riskhantering och insatsplanering.

Koordinatorerna arbetar fortlöpande med att sprida kunskap till kommunerna och återrapporterar till Räddningsverket aktuellt läge vad gäller kemresurser, kompetens och insatsplanering.

Deras arbete leder även till ökat samarbete mellan kommunerna. Räddningsinsatserna vid gasololyckan i Borlänge är ett bra exempel på den kommunala räddningstjänstens förmåga att hantera svåra situationer med farliga ämnen. Resurs- och kompetensfrågor löstes på ett bra sätt genom förstärkning från andra kommuner och utnyttjande av experter.

Ett datoriserat instrument för värdering av kommunernas beredskap mot kemikalieolyckor har utvecklats.

Kommentar

Räddningsverket bedömer att möjligheterna att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor har ökat genom arbetet med att utveckla riskhanteringsprocessen och genom verkets arbete med föreskrifter, samverkan, utbildning och information.

Informationsträffar för industrin har varit välbesökta och Räddningsverkets bedömning är att ett stort intresse finns av information inom området och att kompetensen stadigt ökar beträffande tillämpningen av lagstiftningen inom området.

Räddningsverket bedömer att beredskapen är god för att räddningsinsatser vid kemikalieolyckor ska vara effektiva och samordnade men att det mot bakgrund av inträffade olyckor finns behov av att utvärdera utrustningen i de regionala miljöskyddsförråden och göra förbättringar. Det gäller särskilt inom indikeringsområdet och för räddningstjänstpersonalens utrustning.

Transporter av farligt gods

Mål

Målet är att säkerheten vid transport av farligt gods skall ökas genom föreskriftsarbete, utbildningsinsatser och informationspridning.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits samt en bedömning av i vad mån önskad effekt uppnåtts. En redovisning skall lämnas av hur många företag som uppskattningsvis skall ha och hur många företag som har anmält att de skall ha säkerhetsrådgivare samt hur många säkerhetsrådgivare som har examinerats.

Räddningsverket har deltagit i det internationella arbetet med omstrukturering av regelverket för landtransporter av farligt gods. Ett omfattande arbete med översättning av regelverken har bedrivits.

Verket har utarbetat och publicerat föreskrifter om transportabla tryckbärande anordningar. Genom föreskrifterna införs EG direktivet 1999/36/EG i svensk lagstiftning. Föreskrifterna träder i kraft den 1 juli 2001.

Ändringsföreskrifter till bestämmelserna om inrikes transport av farligt gods på järnväg har publicerats. Ändringarna trädde i kraft i augusti.

Verket har lämnat synpunkter på lokala trafikföreskrifter beträffande transporter av farligt gods för Öresundsförbindelsen och Södra länken i Stockholm.

Räddningsverket bedriver en omfattande informationsverksamhet bland annat genom trycksaker, telefonrådgivning, publicering på verkets webbplats och vid seminarier och mässor. En sammanställning av flödena av farligt gods på väg har publicerats.

Cirka 13 500 personer har deltagit i grund- eller repetitionsutbildning för att få förarintyg för transport av farligt gods.

3 450 företag har anmält att de knutit en säkerhetsrådgivare till sin organisation. Räddningsverket uppskattar att ytterligare minst ett tusental företag är i behov av säkerhetsrådgivare. Räddningsverket har examinerat 433 säkerhetsrådgivare. Totalt finns 769 examinerade rådgivare.

Kommentar

Trots att ett antal tillbud inträffat bedömer Räddningsverket att säkerheten inom området transport av farligt gods är hög och att arbetet med föreskrifter, utbildning och information har bidragit till denna höga säkerhet. Omstruktureringen av regelverket för transport av farligt gods innebär

att reglerna för hantering av farligt gods på land, till sjöss och i luften är ordnade på samma sätt vilket förenklar användningen och förståelsen.

Informationsbehovet bedöms öka i samband med publiceringen av det reviderade regelverket.

Det är verkets bedömning att utbildningen av säkerhetsrådgivare och av förare ger ökade kunskaper och därigenom bidrar till säkrare transporter av farligt gods.

Föreskrifterna om transportabla tryckbärande anordningar skapar en harmoniserad och enhetlig kontrollordning inom EU.

Ändringsföreskrifterna om transport av farligt gods på järnväg harmoniserar det nationella regelverket med det internationella.

Beträffande säkerhetsrådgivare är det verkets bedömning att information nu nått ut om vilka företag som ska ha säkerhetsrådgivare. Räddningsverket bedömer att behoven av säkerhetsrådgivare ännu inte täckts för avsändarekategorin.

Kärnenergiberedskap

Mål

Målet är att Räddningsverkets arbete med att genomföra sitt förbättringsprogram för säkra och väl fungerande varningssystem runt kärnkraftverken skall fortsätta, liksom arbetet för att få till stånd en radiaskyddorganisation. Inom vissa begränsade områden skall utbyggnad av utomhusvarningen genomföras.

Åtterrapporing

Räddningsverket skall ge en lägesrapport över förbättringsarbetet med varningssystem runt kärnkraftverken samt över arbetet med radiaskyddorganisationen.

Inom ramen för Räddningsverkets arbete med att genomföra ett förbättringsprogram av varningssystemen runt kärnkraftverken har Polismyndigheten i Skåne förbättrat den tekniska utrustningen för den mobila varningen. Samtliga län med kärnkraftverk har gjort en genomgång av organisation, teknisk utrustning och innehållet i de förberedda meddelandena för information till allmänheten via mobila högtalarsystem.

Nytt manöversystem för utomhusvarning är färdiginstallerat vid kärnkraftverket i Ringhals och försöksanläggningen i Studsvik.

Arbetet med utbyggnad av utomhusvarningen har påbörjats och beräknas vara slutfört under våren 2001.

Genom utbildning under 1999 infördes radiaskyddorganisationen på lokal nivå. Därefter har verket avvaktat de förändringar som ska göras av rapporteringsvägar inom totalförsvaret. Innan förändringarna är genomförda kan radiaskyddorganisationen inte införas centralt och regionalt.

Kommentar

Varningssystemen fungerar i samtliga län med kärnkraftverk.

Telefonlarmet försvinner under 2002 i Barsebäcksområdet och ersätts med radioapparater med mottagare för varning, så kallade RDS-mottagare. Upphandling av mottagarna påbörjas under januari 2001.

Radiaskyddorganisationen har endast införts på lokal nivå. När förändringarna av rapporteringsvägar inom totalförsvaret är genomförda kan arbetet för att få en fungerande radiaskyddorganisation på samtliga nivåer fullföljas.

Miljöarbete

Mål

Räddningsverket skall i sitt arbete sträva efter att uppfylla de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen (prop. 1997/98:145, bet. 1998/99: MJU6, rskr. 1998/99:183) och det fortsatta arbetet med utvecklingen av dessa. Räddningsverket skall fortsätta arbetet med utvecklingen av de sektorsmål som Räddningsverket formulerat avseende skydd av miljön i samband med olyckor samt fortsätta processen att inom myndigheten införa miljöledningssystem varvid miljö- och resurshållningsaspekter i såväl intern som extern verksamhet skall integreras.

Åtterrapporing

De åtgärder som vidtagits för att uppnå målen skall redovisas.

Samarbete med aktörer inom området *skydd mot olyckor* har inletts med diskussioner och informationsutbyte om hur miljö kvalitetsmålen kan uppfyllas och utvecklas.

Arbete pågår med att kartlägga olyckors miljöpåverkan och att sätta den i relation till annan miljöpåverkan. Som en del i sektorsarbetet har cirka 200 miljödomstolsärenden handlagts.

Utvecklingsarbetet *Den gröna räddningstjänsten* har hittills resulterat i en lärobok och i stöd till kommunal räddningstjänst för miljövänligare övningsmetoder och övningsplatser.

I arbetet med att införa miljöledningssystem i verket har miljöutbildningar genomförts för chefer och nyckelpersoner. Både övergripande och detaljerade miljömål ingår numera i ordinarie verksamhet och följs upp kontinuerligt. Interna miljörevisioner är genomförda på samtliga arbetsställen inom Räddningsverket. Upphandling av certifieringsorgan för miljöledningssystemet har genomförts.

Kommentar

Mycket arbete återstår för att uppfylla och utveckla de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen. Räddningsverket bedömer att intresset för miljöfrågorna är stort inom sektorn. Detta ställer krav på ny kunskap. För att Räddningsverket ska kunna arbeta med att uppfylla de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen behövs resurser för att bedriva forskning inom området.

Räddningsverket bedömer att arbetet med skydd av miljön i samband med olyckor bidragit till att räddningstjänsten nu arbetar för miljövänligare teknik och metoder.

Det är verkets bedömning att arbetet med miljödomstolsärenden är ett viktigt instrument för att skydda miljön i samband med olyckor.

Arbetet med att införa miljöledningssystemet har tagit längre tid och krävt mer resurser än vad som ursprungligen förutsågs. Verksamheten har under året varit högt prioriterad och förankringen hos personalen har betonats. Inför 2001 har verket ytterligare stärkt resurserna för att införa miljöledningssystem. Målet är certifiering under 2001.

Räddningsverkets informationsbank

Mål

Målet är att Räddningsverkets informationsbank skall utgöra ett beslutsstöd för de myndigheter som är verksamma inom området genom att sprida fakta och erfarenheter. Det internationella samarbetet skall utvecklas.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall ge en lägesrapport över informationsbankens innehåll, nya användargrupper samt antalet abonnemang.

Antalet abonnemang har fortsatt att öka och nu sänds cirka 1 000 programpaket ut vid varje utskick. En ny användargrupp är säkerhetsrådgivare. Antalet abonnenter ut-
anför Sverige är 31.

Internationellt samarbetar verket med *National oceanic and atmospheric administration* i Seattle. Informationsbanken har genom detta samarbete kompletterats med riskhanteringsprogram och program för bedömning av kemikaliers reaktivitet. Samarbete har också genomförts med världsorganisationen för räddningstjänstfrågor *Comité technique internationale de prevention et d'extinction du feu*, CTIF, om taktik och metodik vid kemikalieolyckor. Ett samarbete med Räddningsverkets motsvarigheter i de nordiska länderna har resulterat i ett distansutbildningsprogram i räddningskemi som kommer att komplettera informationsbanken.

Räddningsverkets informationsbank, RIB omfattar:

Farliga ämnen

Farliga ämnen har uppdaterats med toxikologiska data och fler typer av hygieniska gränsvärden.

Bibliotek

Biblioteksdelen har förbättrats med en ny sökfunktion för brandutredningar.

Resurs

Riksresursdatabasen har strukturerats om och ett arbete pågår med att skapa en webbapplikation med möjligheter för resursägarna att själva uppdatera.

Statistik

Räddningstjänststatistiken innehåller nu data från 1996–99.

Verktyg

Ett antal enklare beräkningsprogram har inkommit från användarna och utvärderats och lagts in i RIB. Metodanvisningarna har utökats med anvisningar om sanering efter stora kärnkraftsolyckor. Ett nyutvecklat verktyg, *Riskera*, för inventering och analys av risk- och skyddsobjekt distribueras som en del i programpaketet.

Transport/Tillsyn

Tillsynsstatistiken har kompletterats med uppgifter för 1999.

Utbildning

Nya dokument som riktar sig till säkerhetsrådgivare har tillkommit inom området farligt gods. Handböcker och utbildningsmaterial har uppdaterats.

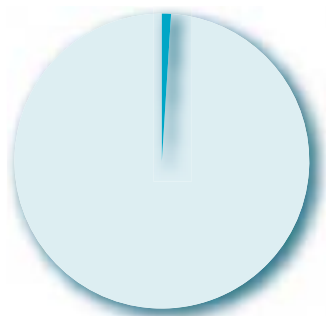
Kommentar

Räddningsverket bedömer att informationsbanken utgör ett bra beslutsstöd för verksamma inom området samhällets skydd mot olyckor. Det är också verkets bedömning att informationsbanken är etablerad hos användarna. Inom området farligt gods har säkerhetsrådgivare tillkommit som ny användargrupp som ofta tar kontakt och visar ett stort intresse för RIB.

Utveckling av olika programdelar sker i nära dialog med olika användargrupper för att säkerställa att dessas behov och önskemål tillgodoses.

Internationellt ökar intresset för RIB och i begränsade delar av programmet finns möjlighet att välja engelska som arbetspråk. Det internationella samarbetet har bidragit positivt till utveckling av nya programdelar i informationsbanken.

Den enskilda människans förmåga

Huvudområdet Den enskilda människans förmåga, andel av de totala kostnaderna inom sektorn Samhällets skydd mot olyckor, 8,5 av totalt 676,5 miljoner kronor.

Den enskilda människans förmåga	Intäkter	Kostnader	Anslag
Allmänhetens säkerhet	350	7 637	7 316
Verksgemensamma kostnader		855	1 002
Summa	350	8 492	8 318

(Belopp i tkr)

Allmänhetens säkerhet

Mål

Målet är att genom information till och utbildning av allmänheten stärka den enskilda människans förmåga att hantera vardagens olycksrisker för att på så sätt bidra till att antalet olyckor kan minska och att konsekvenserna av olyckor begränsas.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa dels vilka informations- och utbildningsaktiviteter som bedrivits under året, dels hur metoder för att förbättra den enskilda människans förmåga har utvecklats.

Den övervägande delen av verkets informations- och utbildningsaktiviteter bedrivs genom frivilligorganisationernas försorg. Verksamheten redovisas och finansieras inom funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst, Den enskilda människans förmåga.

Inventering av EU-medlemsländernas informations- och utbildningssatsning mot allmänheten inom området *Civil Protection* har genomförts.

Räddningsverket har anordnat en workshop inom ramen för det pågående EU-projektet *Warning and information to the public*. 25 representanter från 12 olika länder deltog. Forskningsprojekt och utbildnings- och informationsinsatser presenterades och diskuterades.

Räddningsverket bedriver forskningsprojektet *Barn och olyckor*. Syftet är att öka kunskapen om barn och risker i deras vardag. I studien ingår elever i årskurserna 2, 5 och 8 samt lärare och föräldrar. Under året har en omfattande datainsamling genomförts.

Foldern *Barn och eld*, som sammanfattar forskningen om barns förhållande till eld, har skickats ut till samtliga skolor.

En utvärdering av Räddningsverkets skolmaterial från förskola till gymnasium har påbörjats. Den kvalitativa delen har genomförts.

Kampanjen mot hemolycksfall har avslutats. Det tredje och avslutande året har haft elever i femte klass som målgrupp. Närmare 1 900 grundskolor av landets totalt cirka 3 700 har beställt kampanjmaterialen *Watch Out*.

Verket har i samverkan med kommuner och frivilligorganisationer medverkat vid ett antal mässor.

Kommentar

Räddningsverkets bedömning är att verksamheten totalt sett bidrar till måluppfyllnad.

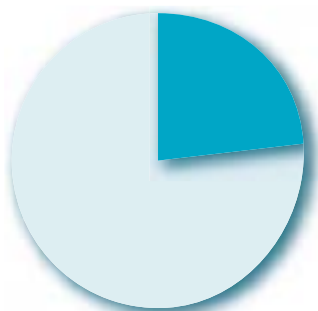
Verket anser att en logisk konsekvens av att verkets ansvarsområden från och med 2001 fördelas på de två politikområdena Skydd mot olyckor samt Försvarspolitik bör vara att informations- och utbildningsåtgärder avsedda för att stärka den enskildes förmåga i fredstid i sin helhet redovisas under politikområdet Skydd mot olyckor.

För att bättre kunna följa upp verksamheten mot mål på olika nivåer behövs bättre statistiskt underlag över olycksutvecklingen inom olika områden, inte minst när det gäller barn och ungdomar. Metoder för uppföljning och utvärdering behöver utvecklas ytterligare. Mer forskning om till exempel den enskildes syn på risker och olyckor måste också tillföras.

Räddningsverket avser att revidera det långsiktiga informations- och utbildningsprogrammet som legat till grund för de senaste årens arbete. Programmet ska utformas i samarbete med berörda myndigheter och med ett breddat utbud av föreningar och organisationer som genomförare/uppdragstagare.

En stor del av året har ägnats åt att skapa en myndighetsgemensam webbplats inom området Skydd mot olyckor. Arbetsnamnet är Säkerhetsportalen. Arbetet bedrivs i nära samarbete med de myndigheter och organisationer som ingår i verkets externa nätverk. Avsikten är att portalen ska publiceras före utgången av 2001.

Internationell verksamhet

Huvudområdet Internationell verksamhet, andel av de totala kostnaderna inom sektorn Samhällets skydd mot olyckor, 147,1 av totalt 676,5 miljoner kronor.

Internationell verksamhet	Intäkter	Kostnader	Anslag
Beredskapen för internationella hjälpinsatser ¹⁾	-3 467	30 607	81 952
Resultatområdet Internationella katastrof- och räddningsinsatser	80 413	77 307	
Medverkan i säkerhetsfrämjande samarbete i Central- och Östeuropa ²⁾	17	2 505	2 488
Resultatområdet Tjänsteexport	2 301	2 264	
Civil humanitär minröjning	-33	13 038	13 072
Gemensamma kostnader inom området	60	6 419	6 439
Verksgemensamma kostnader		14 943	7 534
Summa	79 290	147 083	111 485

(Belopp i tkr)

Beredskap för internationella insatser

Mål

Av 3 § första stycket 15 förordningen (1988:1040) med instruktion för Statens räddningsverk följer att Räddningsverket skall upprätthålla en beredskap för bistånd vid katastrofer i andra länder.

Målet är att Räddningsverket skall kunna genomföra räddnings- och katastrofinsatser samt ha förmåga att medverka i den inledande återuppbyggnadsfasen i krigs- och katastrofdrabbade länder.

Efter beslut av chefen för Försvarsdepartementet får Räddningsverket genomföra räddnings- och katastrofinsatser i andra länder.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa omfattning och behov av att öka beredskapsnivån samt kostnader för upprätthållen beredskap och kapacitet. Räddningsverket skall även redovisa samtliga kostnader och intäkter för genomförda insatser. Härutöver skall Räddningsverket redovisa väsentliga uppnådda resultat och erfarenheter.

Omfattning och kostnad för upprätthållen beredskap

Med nuvarande beredskap finns möjlighet att genomföra en samtidig insats med minst en räddningsstyrka och tre stödstyrkor av de olika typer som finns i beredskap för bland annat vattenrening,

livsmedelstransporter och logistikstöd till FNs fältpersonal. Möjligheten att genomföra samtidigt insatser kan dock variera beroende på enskilda styrkors dimensionering.

Utveckling av personell och materiell beredskap har fortsatt bland annat genom befattningsutbildningar, deltagande i övningar och anskaffning av ny utrustning för lokalisering av levande människor i rasmassor. Förbättringar har genomförts för att öka snabbheten vid mobilisering av insatsstyrkor dels genom ändrade rutiner i förberedelsefasen vid mobilisering av människor och materiel, dels genom ett utökat samarbete med andra myndigheter, främst Försvarsmakten, och företag i transportbranschen.

Räddningsverket bedömer att beredskapen för räddningsinsatser vid stora naturolyckor har förbättrats i och med fortsatt uppbyggnad och utbildning av styrkan. För närvarande finns cirka 1 800 personer i verkets personalpool. Verket bedömer att den nuvarande beredskapen ligger på en internationellt hög nivå och tillgodoser väl kraven på effektivitet och snabbhet.

Kostnaderna för att upprätthålla beredskapen för internationella insatser är 30,6 miljoner kronor.

Genomförda insatser

Verket har genomfört tio expert-, katastrof- och återuppbyggnadsinsatser. Därutöver har den verksamhet som påbörjades i Kosovoprovinsen i Jugoslavien under 1999 fullföljts.

¹⁾ En tidigare ackumulerad förlust på 20 879 tkr och en amortering av lån för investeringar på 29 120 tkr har finansierats med anslagmedel.

²⁾ Den avgiftsfinansierade delen av verksamheten redovisas inom resultatområdet Internationella katastrof- och räddningsinsatser. Kostnaden för den delen uppgick till 3 014 tkr och intäkten till 3 015 tkr.

Genomförda/påbörjade insatser är:

- En återuppbyggnadsinsats samt en insats inom humanitär minröjning för FNs minröjningsorganisation UNMACC har genomförts i Kosovoprovinsen i Jugoslavien. Minröjningsinsatsen, som omfattar kvalitetssäkring inom minhunds- och sjukvårdsområdena samt databashantering, fortsätter i en andra del.
- I anslutning till jordskreden i Venezuela i slutet av 1999 skickades en styrka om 25 personer jämte storskalig släckutrustning till Venezuela för att övervaka det farliga gods som kommit på drift i hamnområdet i Guaria.
- I samband med svåra översvämningar i Moçambique skickades tre sambandsexperter som stöd för World Food Program, WFP.
- Tre instruktörer samt utrustning för brandsläckning skickades till Makedonien för att bistå den lokala räddningstjänsten i samband med de omfattande skogsbränderna i slutet av sommaren.
- Överlämning av tält fortsatte till de områden som drabbades av de två jordbävningarna i västra Turkiet 1999. Likaså överlämnades två fältsjukhus till de turkiska myndigheterna.
- Återuppbyggnadsarbetena på Sidas uppdrag i Bosnien-Hercegovina har fortsatt. Totalt har nu cirka 2 000 byggnader återgärdats under programmet.

Verkets expertis har för att stödja FN-organ eller drabbade länder medverkat i samband med jordskreden i Venezuela, oljekatastrofen i Normandie, samt i Kosovo för att medverka i uppbyggnaden av lokala räddningstjänster.

Hjälpinsatser för katastrof- och flyktinghjälp finansieras av intäkter från uppdragsgivarna. Kostnaderna är 77,3 miljoner kronor och intäkterna är 80,4 miljoner kronor.

Viktiga resultat och erfarenheter

Den insats som gjordes i Venezuela med storskalig släckutrustning visade både att denna fungerar väl och att den går att transportera över stora avstånd.

Eftersom beredskapen inte utnyttjats i någon större utsträckning under året har verket kunna satsa på övningar och utbildningar.

En ytterligare erfarenhet som verket har gjort är vikten av goda kontakter med olika FN-organ. Räddningsverket har därför prioriterat deltagande i ett ökat antal möten och utbildningar.

Kommentar

Den 1 juli förändrades beslutsprocessen vid brådskande hjälp- och räddningsinsatser så att det inte längre krävs regeringsbeslut för varje enskild insats utan beslut kan fattas av Räddningsverket. Därmed har tiden till dess en insats kan påbörjas förkortats.

Verket bedömer att det finns goda möjligheter att ytterligare utveckla beredskapen. Utbildning och övning av insatspersonal har utretts och ett förslag till förbättringar utarbetats. Samverkan med andra myndigheter och organisationer har utökats.

Verket strävar efter att öka och höja kompetensen hos den personal som medverkar i hjälpinsatserna för att på så sätt också höja effektiviteten i insatsarbetet. Den övertaliga materielen inom det civila och militära försvaret bedöms kunna förbättra den internationella beredskapen. Materielen har också gett verket en möjlighet att skapa nya insatspaket.

Räddningsverkets samlade bedömning är att beredskapen för internationella hjälpinsatser och återuppbyggnadsinsatser är väl anpassad för att möta de behov som finns i samband med olyckor och katastrofer.

Säkerhetsfrämjande arbete i Central- och Östeuropa

Mål

Målet är att Räddningsverket inom sitt ansvarsområde skall medverka i det säkerhetsfrämjande arbetet i Central- och Östeuropa samt i motsvarande arbete inom miljöskyddsområdet.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa den verksamhet som bedrivits för att utveckla samarbetet med Central- och Östeuropa. Härutöver skall Räddningsverket ge in kopior av samtliga överenskommelser av offent-

ligrättslig natur som verket ingått under året. För varje överenskommelse skall anges vilket regeringsbeslut som legat till grund för överenskommelsen. Vidare skall Räddningsverket redovisa vilka organisationer som verket har samarbete med, samt kostnader för och finansiering av denna verksamhet.

Samarbetet med Estland, Lettland och Litauen har fortsatt med stöd av de avsiktsförklaringar som undertecknades mellan Räddningsverket och respektive lands räddningstjänstmyndighet 1998.

Samarbetet inom utbildningsområdet har resulterat i erfarenhetsutbyte inom respektive lands högre räddningstjänstutbildningar. Tekniskt stöd har getts för bland annat planering och uppbyggnad av räddningsskolor och övningsfält, samt rådgivning i planering och organisation till räddningsskolor och utbildningscentra i Estland, Lettland och Litauen. En gemensam FoU-konferens med deltagare från de tre baltiska staterna och Sverige har genomförts i samband med Brandforsks informationsdag. Forsknings- och utvecklings-, utvärderings- och observatörsrapporter inom en rad sakområden har utväxlats med samtliga tre länder.

Erfarenhetsutbyte har också genomförts då tre estniska observatörer studerade räddningstjänstens arbete vid tågurspårningen i Borlänge och en svensk observatör studerade problematiken i samband med oljeutsläpp i Tallinns hamn.

Arbetet har fortsatt för att förbereda förslag om bilaterala avtal om samverkan och bistånd vid allvarliga olyckor. Några överenskommelser i övrigt har inte slutits.

Samarbetet inom området transporter av farligt gods har resulterat i en kompletteringsutbildning för de lettiska tillsyns- och kontrollorganisationerna samt deltagande i två konferenser inom ramen för *Baltic Environmental Forum* som behandlat Östersjöländernas gemensamma problem inom området.

Under hösten har oljeskadeskyddsprojekt, liknande de som tidigare genomförts i hamnstäder i Estland, Lettland och Litauen, genomförts i Kaliningrad. Projektet syftar till att genom utbildning och materielstöd uppnå en gemensam standard

och lägga grunden för ett framtida samarbete när det gäller att bekämpa oljeskador på land, i sjöar och vattendrag längs Östersjöns kuster.

Arbetsgruppen för det bilaterala räddningstjänstavtalet mellan Sverige (Räddningsverket) och Ryssland (EMERCOM) har haft ett möte för att planera och initiera gemensamma aktiviteter. Räddningsverket har dessutom deltagit i två konferenser om internationellt räddningstjänstsamarbete i Moskva, arrangerade av EMERCOM.

Kostnaderna är 5,5 miljoner kronor, där 2,5 miljoner kronor finansierats av anslag och 3,0 miljoner kronor finansierats av intäkter.

Kommentar

Räddningsverket bedömer att goda resultat har nåtts i samarbetsprojekten inom utbildningsområdet med Estland, Lettland och Litauen. Kontakterna mellan Räddningsverkets skolor och respektive lands räddningstjänstutbildning har fördjupats och utvecklats mot en allt större ömsesidighet när det gäller erfarenhetsutbyte. När det gäller erfarenhetsutbyte inom FoU-området har grunden lagts i samband med ett gemensamt seminarium, men inga gemensamma projekt har startats.

Samarbetet med Rysslands räddningstjänst har påverkats av ryska nationella problem, till exempel kriget i Tjetjenien och andra stora händelser som tagit EMERCOMs resurser i anspråk. Ett oljeskadeskyddsprojekt har genomförts i Kaliningrad. Enligt verkets bedömning var detta betydelsefullt för det fortsatta oljeskyddssamarbetet mellan länderna runt Östersjön, inte minst när det gäller formerna för lokala och regionala samarbetsprojekt mellan Räddningsverket och EMERCOM.

Tjänsteexport

Mål

Målet är att Statens räddningsverk skall bedriva tjänsteexport på ett sådant sätt att erfarenheterna bidrar till ökade kunskaper inom myndighetens ansvarsområden.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa den verksamhet som bedrivits inom resultatområdet Tjänsteexport och väsentliga uppnådda resultat och erfarenheter samt bedöma hur vunna erfarenheter tillvaratogs inom verket.

Resultatområdet hade vid ingången av 2000 ett balanserat underskott på cirka 4,2 miljoner kronor från 1999. Verksamheten har under året varit föremål för intresse från medier samt anmälts till Justitieombudsmannen, JO. Räddningsverket har internt utrett förhållanden och företeelser som är av äldre datum. Detta har redovisats i verkets svar till JO. De brister som framkommit har åtgärdats och en ny inriktning har fastlagts i marknadsplanen för 2000.

Kontoret i Kuala Lumpur har inte varit framgångsrikt i arbetet med att skapa nya projekt i Sydostasien. Räddningsverket har avvecklat kontoret och all aktiv marknadsföring.

Räddningsverkets stöd till *Singapore Civil Defence* har avslutats. Verket har dessutom bedrivit stöd och utbildning till *Port Authority* i Thailand. Förutom utbildningsstöd till räddningsskolan *Devon Fire* i England har verksamheten bedrivits med låg ambitionsnivå.

Resultatet för redovisningsåret 2000 visar på en liten vinst.

Marknadsföring på den internationella marknaden är problematisk och dyrbar. För att uppnå framgång krävs både långsiktig planering och ekonomiska resurser vilka verket för närvarande saknar.

Kommentar

Räddningsverket har sett över kostnaderna för tjänsteexporten bland annat genom nedläggning av kontoret i Kuala Lumpur samt avveckling av aktiv marknadsföring. Inriktningen för tjänsteexporten har ändrats samtidigt som underlagen för projektkalkyler förbättrats. Sammantaget bedömer Räddningsverket att förutsättningar för en lönsam verksamhet föreligger.

Civil humanitär minröjning

Mål

Målet är att Räddningsverket skall fortsätta utveckling av metoder för uppbyggnad av humanitär minröjningskapacitet.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa den bedrivna verksamheten inom humanitär minröjningskapacitet. Verket skall även redovisa vilka organisationer och myndigheter som man samarbetar med.

Räddningsverket har stött utvecklingen av ett gassensorsystem. Den första prototypen har levererats. Avsikten är att den ska användas i utvecklingen av metoder för liknande utrustningar. En plan för metodstudier har utarbetats. Verket har även lämnat finansiellt stöd till Försvarets Forskningsanstalts arbete med att detektera explosiva ämnen i mark, så kallad molekylvandring.

Verket har lämnat stöd inom maskinell minröjning för tre svenska system; *Scan-Jack*, *Oracle* och *Mine-Guzzler*. Samtliga dessa system har använts i tester i Kroatien. Arbetet har utförts i samarbete med *Croatian Mine Action Centre*, CROMAC. I testet av *Mine-Guzzler* undersöktes behovet av kompletterande underhållssystem. Verkets verkstadscontainer visade sig här utgöra ett gott stöd.

Samarbetet med Försvarsmakten är omfattande. Verket deltar i arbetet inom SWEDEC med tre medarbetare. Verkets personal har utbildats för att kunna ingå i personalpoolen för internationella insatser inom området.

Räddningsverket har stationerat en person vid *Geneva International Centre for Humanitarian Demining*, GICHD. Organisationen arbetar med FN-standards bland annat för användandet av minhundar. Verket har varit värd för ett möte med *GICHD advisory group*.

Verket samarbetar med följande myndigheter, organisationer och företag:

- Försvarsmakten
- SWEDEC – Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum
- FOI – Totalförsvarets forskningsinstitut

- GICHD – Geneva International Center for Humanitarian Demining
- ITEP – International Test and Evaluation Programme
- CROMAC – Croatian Mine Action Centre
- NDRF – Nordic Research Demining Forum
- Bofors
- Scandinavian Demining
- Biosensor Applications
- Countermine Technologies

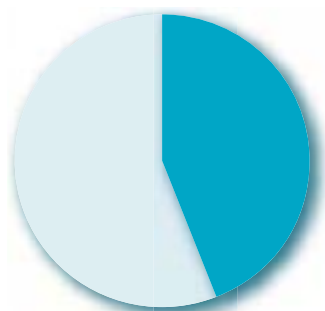
Räddningsverket har under året lämnat aktivt stöd till FN:s *Mine Action Centre* i Kosovo. Detta redovisas under avsnittet om beredskap för internationella insatser.

Kommentar

Räddningsverket bedömer att genomförd verksamhet har utvecklat metoder och svenska kunskaper inom området. Särskilt intressant är utvecklingen av gassensorer. Verket avser att även i fortsättningen stödja denna utveckling. Däremot finns behov att se över den svenska utbildningen. Verket ska under 2001 skapa ett utbildningspaket för svenska experter inom ammunitions- och minröjning. Paketet utvecklas i samverkan med Försvarsmakten.

Räddningsverket bedömer att det för att säkerställa att viktig kompetens erhålls och återförs till Sverige finns behov av fortsatt svensk medverkan i internationella projekt.

Utbildning

Huvudområdet Utbildning, andel av de totala kostnaderna inom sektorn Samhällets skydd mot olyckor, 292,7 av totalt 676,5 miljoner kronor.

Utbildning	Intäkter	Kostnader	Anslag
Yrkes-, fort- o vidareutbildning inom räddningstjänstområdet ¹⁾	3 825	188 060	184 493
Resultatområdet Uppdragsutbildning	18 305	16 876	
Resultatområdet Konferens- och och internatverksamhet	34 923	40 877	
Resultatområdet Intyg för förare och säkerhetsrådgivare	6 745	5 413	
Gemensamt för området	230	13 519	13 588
Verksgemensamma kostnader	2 558	27 954	25 419
Summa	66 586	292 699	223 500

(Belopp i tkr)

Räddningstjänstens yrkesutbildning

Mål

Målet är att Räddningsverket skall utbilda personal inom räddningstjänsten och sotningsväsendet så att den kompetens som krävs enligt räddningstjänstförfattningarna upprätthålls. Räddningsverket skall bidra till att behoven av utbildning för räddningstjänstsektorn kan mötas. Särskilt skall utbudet av utbildning inom området förebyggande verksamhet förstärkas.

¹⁾ Förutom kostnader för räddningstjänstens yrkesutbildning och sotning ingår även kostnader för andra kurser samt personalutveckling i verksamhetsområdet.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa omfattning och kostnad för yrkesutbildning inom räddningstjänsten uppdelad per kategori.

Yrkesutbildning och fortbildning av räddningstjänstens personal bedrivs vid Räddningsverkets fyra skolor.

Totalt har 1 478 elever genomgått yrkesutbildning för räddningstjänst. Antal utbildningsdagar har ökat med cirka 2 000 jämfört med 1999.

Fort- och vidareutbildning för i första hand räddningstjänstens personal har genomförts. Totalt har 1 122 personer genom-

Antalet utbildningsdagar	1997	1998	1999	2000
Räddningstjänst	38 620	47 428	54 755	56 817
Sotning	6 900	5 315	6 129	4 175
Yrkesutbildning, totalt	45 520	52 743	60 884	60 992
Övrigt, avgiftsfinansierat	19 223	16 239	12 208	18 734
Övrigt, anslagsfinansierat	2 778	7 804	7 031	7 094
Övrig utbildning, totalt	22 001	24 043	19 239	25 828

gått anslagsfinansierad fort- och vidareutbildning.

Inom sotningsverksamheten har 146 elever utbildats.

Kostnaden för räddningstjänstens och sotningsväsendets yrkesutbildning är 161 miljoner kronor, varav sotning 4,5 miljoner kronor.

Räddningsverkets kostnad för att utbilda en brandman är cirka 106 000 kronor. För en skorstensfejare är utbildningskostnaden cirka 31 000 kronor.

Kostnaden per utbildningsdag för räddningstjänstens yrkesutbildning är 2 761 kronor.

Kommentar

Räddningsverket bedömer att personalen inom den kommunala räddningstjänsten har den kompetens som föreskrivs.

De kvalitetsmätningar som genomförts visar att kvaliteten på utbildningen är god.

En ökad satsning på utbildning inom förebyggandeområdet har genomförts.

Kostnadsökningen beror dels på att fler elever utbildats, dels på att civilpliktsutbildningen halverats. Detta kommenteras under rubriken Totalförsvarspiktiga räddningsmän.

Verket har på regeringens uppdrag genomfört en utredning som syftar till att pröva behovet av förändrad räddningstjänstutbildning. Den 15 september överlämnade verket rapporten *Förändrad utbildning av den kommunala räddningstjänstens personal (P30-349/00)* till regeringen.

En konsekvens av de förändringar som föreslås i rapporten är att det kommer att ställa krav på ändrad kompetens hos delar av lärarpersonalen. Utbildningsvolymen väntas också öka.

Uppdragsutbildning

Mål

Målet är att Räddningsverket skall utveckla uppdragsutbildningen i volym och kvalitet så att den ökade kompetensnivån kommer yrkesutbildningen tillgodo.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa omfattning och kostnader och intäkter för uppdragsutbildning.

Kostnad per elev, kr	1997	1998	1999	2000
Räddningstjänst	86 210	79 283	82 754	106 157
Sotning	22 816	26 316	24 067	30 822
Övrig utbildning	2 966	5 200	4 165	4 248

Kostnad per utbildningsdag, kr	1997	1998	1999	2000
Räddningstjänst	2 574	2 283	2 145	2 761
Sotning	681	1 035	789	1 078
Övrig utbildning	923	1 497	1 327	1 258

Under året har 6 373 elever genomgått avgiftsfinansierad utbildning, en ökning med 31 procent jämfört med 1999. Det totala antalet utbildningsdagar är 17 642 fördelat på 381 kurstillfällen.

Omsättningen uppgår till 18,3 miljoner kronor. Resultatet ger ett överskott på 1,4 miljoner kronor, vilket också är det ackumulerade överskottet för resultatområdet.

Under året har flera nya utbildningar utvecklats, bland annat inom områdena farligt gods och ledning. Satsningen på distansutbildning fortsätter. Under året har en ny distansutbildning utvecklats och fler kurstillfällen har erbjudits.

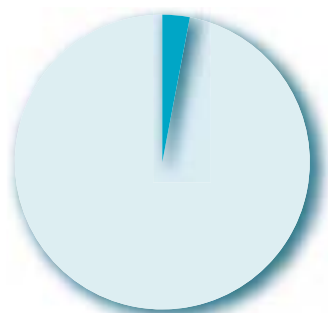
Kommentar

Räddningsverket bedömer att kvaliteten i uppdragsutbildningen är mycket god. Uppdragsutbildningen är ett viktigt komplement till yrkes- och civilpliktutbildningen. Räddningsverkets medvetna satsning på kvalitet, säkerhet och miljö har inneburit att den externa efterfrågan ökat under senare år.

Volymererna har under 2000 ökat kraftigt både i omsättning och i antalet utbildningsdagar.

Räddningsverket bedömer att efterfrågan kommer att öka ytterligare. Utveckling av nya kurser har därför inletts.

Information

Huvudområdet Information, andel av de totala kostnaderna inom sektorn Samhällets skydd mot olyckor, 22,6 av totalt 676,5 miljoner kronor.

Information	Intäkter	Kostnader	Anslag
Information om samhällets räddningstjänst	320	4 637	4 375
Information om verksamheter med särskilda risker		1 598	1 598
Varning och information till allmänheten	237	493	257
Information om internationell verksamhet		279	279
Gemensamma kostnader inom området	694	13 272	12 634
Verksgegemensamma kostnader	2 436	2 288	2 775
Summa	3 685	22 568	21 918

(Belopp i tkr)

Mål

Målet är att Räddningsverkets informations- och kommunikationsverksamhet skall utnyttjas för kunskapsöverföring inom framför allt verksamhetsområdena Samhällets räddningstjänst och Säkerheten vid verksamheter med särskilda risker. Verksamheten skall också bidra till utvecklingen av den enskilda människans förmåga att förebygga och agera vid olyckor.

Åtterrapporing

Räddningsverket skall redovisa hur aktiviteterna för att förbättra den enskilda människans förmåga under året riktats särskilt till invandrargrupperna. Verket skall också redovisa resultatet av att samtliga markbundna och satellitsända radio- och TV-kanaler omfattas av systemet Viktigt meddelande till allmänheten (VMA).

Inga aktiviteter har särskilt riktats till invandrargrupper.

För att effektivisera VMA-systemet kommer med statliga medel RDS-apparatur under 2001 att installeras på de sändare som används av de kommersiella radiostationerna. Därigenom kan varnings- och informationsmeddelanden som sänds i Sveriges Radio med automatik sändas ut över de kommersiella radiostationerna.

Sveriges Radio ser en fördel i att låta denna installation ske samordnat med VMA-service också gentemot satellitsända TV-kanaler.

Kommentar

Information på de vanligaste invandrarspråken kräver extra stor kunskap om målgrupperna och deras förhållanden. Kunskapsuppbyggnad inom detta område har hittills varit eftersatt i verket.

Under slutet av 2000 genomfördes på verkets uppdrag en magisteruppsats i medie- och kommunikationsvetenskap med särskild inriktning på invandrare som målgrupp för säkerhetskommunikation.

Kunskapsöverföring genom information till och kommunikation med olika målgrupper är ett viktigt inslag i Räddningsverkets verksamhet. Trycksaker, läromedel, olika typer av rapporter och nyhetsbrev är stommen i verkets utgivning. Sedan slutet av 1990-talet har också en allt större kraft ägnats åt digital publicering på verkets webbplats <http://www.srv.se>. Räddningsverket producerar även informationsbanken RIB, utbildningsvideon 90-sekunder samt tidningen Sirenen.

Sirenen utkommer med åtta nummer per år i en upplaga på cirka 40 000 exemplar. Tidningen är gratis och vänder sig till verksamma inom området skydd mot olyckor.

Utöver detta genomför alternativt medverkar Räddningsverket årligen vid ett stort antal seminarier, utställningar och mässor.

Ansvariga för planering och genomförande av informations- och kommunikationssatsningar är respektive avdelning. Arbetet genomförs med stöd från Informationssekreteriet. Genomförda aktiviteter redovisas under respektive huvudområde.

Räddningsverket bedömer att informations- och kommunikationsverksamheten positivt bidrar till verkets arbete med kunskapsöverföring till olika målgrupper.

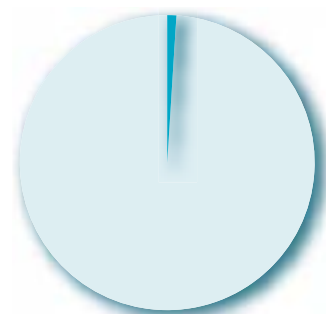
Det finns behov av att utveckla interna styrsystem och arbetsformer samt att utveckla förmågan till målgruppsanalys och målgruppsanpassning. Det behövs också större tydlighet och överskådlighet i verkets utgivning och utbud av informations- och kommunikationstjänster.

Under 2000 har två utvecklingsprojekt startats. Ett projekt som berör målgruppsanpassning av verkets webbplats och ett projekt för att utveckla verkets informations- och kommunikationsarbete riktat mot allmänheten.

Tillsyn

Tillsyn	Intäkter	Kostnader	Anslag
Tillsyn enligt räddningstjänstlagen		2 953	2 994
Tillsyn enligt lagen om transport av farligt gods		1 340	1 340
Tillsyn enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor	110	1 070	961
Tillsyn och kontroll av alarmeringsavtalet mellan staten och SOS Alarm AB		229	229
Verksgemensamma kostnader		632	778
Summa	110	6 224	6 302

(Belopp i tkr)

Huvudområdet Tillsyn, andel av de totala kostnaderna inom sektorn Samhällets skydd mot olyckor, 6,2 av totalt 676,5 miljoner kronor.

Mål

Målet är att Räddningsverket genom sin tillsynsverksamhet skall granska verksamheten inom ansvarsområdet och ge vägledning i tillsynsfrågor så att olyckor förebyggs och hanteringen av de olyckor som uppstår sker på ett sätt så att skadorna minimeras.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa den kommunala räddningstjänstens förmåga att lösa sina uppgifter.

Räddningsverket skall redovisa omfattningen av den tillsyn som bedrivits enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och lagen (1982:821) om transport av farligt gods.

Kommunal räddningstjänst m m

Räddningsverket bedömer att den kommunala räddningstjänsten generellt sett löser ålagda uppgifter på ett sådant sätt att allmänheten i hela landet garanteras en rimlig säkerhetsnivå i förhållande till de lokala riskbilderna.

Räddningsverket konstaterar också att samverkan inom den kommunala räddningstjänsten i syfte att utveckla och effektivisera räddningstjänsten fortsätter att utvecklas positivt. Samverkan sker via avtal och genom bildande av kommunalförbund. Den gränslösa samverkan inom den kommunala räddningstjänsten, som innebär att den räddningsstyrka som snabbast kan nå en olycksplats larmas, är i princip genomförd i hela landet.

Bedömningen grundar sig bland annat på verksamhetsuppgifter från länsstyrelsernas tillsyn över den kommunala räddningstjänsten.

I samverkan med länsstyrelserna har metodutveckling av tillsyn genomförts. Rutiner för rapportering av tillsynsverksamheten har utvecklats. Särskild uppföljning har genomförts av kommunernas brandsyner- och sotningsverksamhet samt av länsstyrelsernas planering för räddningstjänsten vid utsläpp av radioaktiva ämnen och sanering.

Två tillsynskonferenser har genomförts för länsstyrelserna för att utveckla och inrikta tillsynen över den kommunala räddningstjänsten.

Tillsyn enligt Seveso-lagen

Tillsynsverksamheten enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor har inriktats på vägledning för länsstyrelsernas tillsyn och samverkan med de centrala myndigheter som har tillsynsuppgifter inom närliggande områden.

En databas har byggts upp för tillsynen. Vid årsskiftet 2000/01 har 120 anläggningar enligt den högre kravnivån i bestämmelserna samt 166 anläggningar enligt den lägre kravnivån inrapporterats från länsstyrelserna. Ett nätverk och en referensgrupp för arbetet med och förankring av verkets tillsynsvägledning har startats. Tillsynsbesök med fördjupad diskussion i dessa frågor har genomförts vid två läns-

styrelser. Tre utbildningstillfällen har genomförts för de operativa tillsynsmyndigheterna.

Säkerhetsrådgivare

Tillsynsverksamheten avseende säkerhetsrådgivare i lagen om transport av farligt gods har inriktats på att:

- utveckla rutiner för registrering av företag och myndigheter som omfattas av bestämmelser,
- ge information om lagstiftningen,
- utveckla metoder för tillsynen.

Som stöd för detta har uppgifter om berörda företag inhämtats och sammanställts i en databas. Tillsynsbesök har genomförts vid ett tiotal företag. Vid årsskiftet 2000/01 hade 3 450 företag anmält till Räddningsverket att de har säkerhetsrådgivare.

Kommentar

Inom räddningstjänstområdet har länsstyrelsernas resurser generellt sett minskats kraftigt under senare år. Trots detta har länsstyrelsernas tillsyn över den kommunala räddningstjänsten haft en positiv utveckling under de senaste åren och det gäller också för 2000. Räddningsverket bedömer att det behövs en fortsatt prioritering och för flera länsstyrelser utökade resurser i form av personal och kompetens för tillsynsverksamheten för att säkerställa en över hela riket kvalitativt och kvantitativt jämnare nivå för tillsynen över den kommunala räddningstjänsten.

När det fordras omfattande räddningsinsatser i kommunal räddningstjänst ska länsstyrelsen ta över ansvaret för räddningstjänsten i de kommuner som berörs av insatserna. Ändamålsenligheten och utformningen av dessa bestämmelser kommer att ses över i den pågående utredningen om räddningstjänstlagstiftningen. Räddningsverket anser att flera länsstyrelser behöver se över sin beredskap för att kunna ta över ansvaret för kommunal räddningstjänst enligt nuvarande regler.

Lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor anger möjligheter att överlåta det operativa tillsynsansvaret till kommunerna.

I detta sammanhang har det visat sig att det finns problem med avseende på samordningen av dessa regler med reglerna om tillsyn enligt miljöbalken. Räddningsverket avser att i samverkan med Naturvårdsverket föreslå för regeringen sådana författningsändringar som behövs för att förbättra kommunernas möjligheter att samordna tillsynen inom de båda lagstiftningsområdena.

Räddningsverket bedömer att tillsynsverksamheten för införandet av säkerhetsrådgivare enligt lagen om transport av farligt gods har inneburit att säkerhetsnivån höjts vid transporter av farligt gods. Genom särskilda insatser har merparten av berörda företag och myndigheter uppmärksamats på de skyldigheter som lagstiftningen innebär.

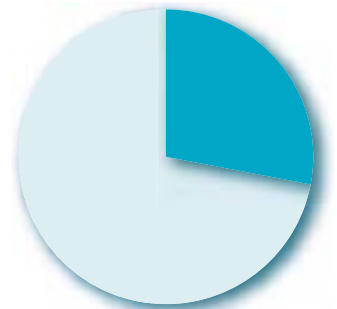
Befolkningsskydd och räddningstjänst

Befolkningsskydd i krig

Befolkningsskydd i krig	Intäkter	Kostnader	Anslag
Andningsskydd		29 118	25
Skyddsrum och skyddade utrymmen		115 802	115 802
Planering m m för befolkningsskydd		4 877	4 906
Gemensamma kostnader inom området		6 159	6 221
Verksgemensamma kostnader		4 633	1 540
Summa		160 587	128 494

(Belopp i tkr)

Huvudområdet Befolkningsskydd i krig, andel av de totala kostnaderna inom funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst, 160,6 av totalt 570,7 miljoner kronor.

Skyddsrum och skyddade utrymmen

Mål

Målet är att Räddningsverket skall tillse att produktionen av skyddsrum i samband med ny- och ombyggnad begränsas till skyddsområden grundade på 1998 års mål- och riskanalyser. Produktionen av så kallade bristtäckningsskyddsrum skall hänskjutas till en anpassningsperiod.

Räddningsverket skall tillse att arbetet med ny- och kontrollbesiktning av skyddsrum genomförs. Åtgärder för att efter besiktning avhjälpa fel och brister i befintliga skyddsrum, där ersättning lämnas enligt lagen (1994:1720) om civilt försvar, skall endast genomföras inom skyddsrumsområden grundade på 1998 års mål- och riskanalyser.

Räddningsverket skall se till att systemet för inventering och registrering av skyddade utrymmen tillämpas i samtliga kommuner.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa en sammanställning av årets produktion och kostnader för skyddsrum fördelat på kategorier. Jämförelse skall ske med de tre föregående åren. I övrigt skall arbetsläget rapporteras, bl a vad avser underhållsbesiktning, skyddade utrymmen samt avveckling av skyddsrum.

Genomförd verksamhet

Skyddsrumproduktionen har under året resulterat i totalt 126 nya skyddsrum med 10 522 platser.

För att upprätthålla kvaliteten i skyddsrumsbeståndet har omkring 4 700 skyddsrum kontrollerats av kommunerna och cirka 1 800 skyddsrum har åtgärdats. Verksamheten har år 2000 inte nått upp till målsättningen att årligen kontrollera tio procent av skyddsrumsbeståndet. Kostnader enligt tabeller på sidan 34.

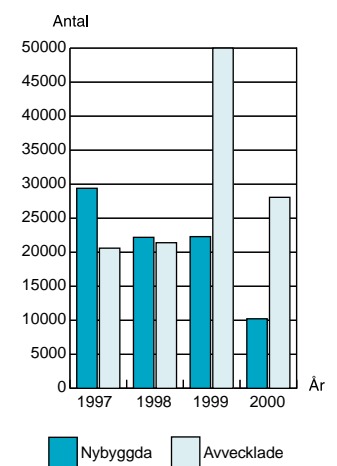
Utvecklingen av kvalitetssystemet har fortsatt under år 2000. För skyddsrum har åtta nya sakkunniga och 16 kontrollanter utbildats. För fysiskt skydd har 21 kontrollanter samt fem sakkunniga utbildats. Därtill har en uppgradering av hela kåren skett för att behörigheten ska kunna omfatta hela området för fysiskt skydd, det vill säga såväl skyddsrum som räddningscentraler.

Arbetet med införande av det nya systemet för skyddade utrymmen har fortsatt. Ett planeringshjälpmedel är framtaget så att samtliga berörda kommuner lättare kan inventera och registrera lämpliga lokaler. Systemet bedöms kunna visa ett rikstäckande resultat under år 2002.

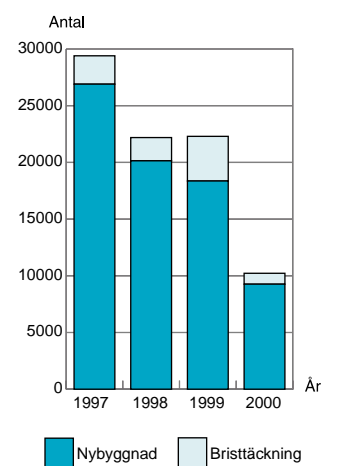
Uppföljning av skyddsrumsverksamheten har genomförts i sex län: Hallands, Västmanlands, Västerbottens, Kalmar, Stockholms och Värmlands län. Även detta år har konstaterats varierande resurser, kompetens och ambitionsnivå hos länsstyrelserna.

Avgränsning och fastställande av särskilt utsatta områden enligt försvarsbeslutet 1996 och 1998 års regionala mål- och riskanalyser visar att 93 kommuner har 198 särskilt utsatta områden. Bristen på skyddsrumplatser inom dessa områden enligt planeringsförutsättningarna i skyddsrumreglerna uppgår till cirka 30 000 skyddsrumplatser. Behov av justeringar i kommunernas avgränsningar görs

Totalt antal nybyggda respektive avvecklade skyddsrumplatser

Totalt antal nya skyddsrumplatser vid ny- och ombyggnad samt bristtäckning

Skyddsrum i ny- och tillbyggnad	1997	1998	1999	2000
Antal skyddsrum	346	265	229	118
Antal platser	26 900	20 140	18 360	9 562
Kostnad, kr/plats	4 020	4 200	4 063	3 989

Skyddsrum i befintliga byggnader	1997	1998	1999	2000
Antal skyddsrum	26	20	34	8
Antal platser	2 500	2 050	3 937	960
Kostnad, kr/plats	10 000	14 700	15 300	10 157

Underhållsbesiktningar	1997	1998	1999	2000
Antal besiktigade skyddsrum	5 100	5 500	4 200	4 781
Antal åtgärdade skyddsrum	3 800	4 600	4 350	1 800
Åtgärdskostnad, kr/plats	140	125	100	160

Avvecklade skyddsrum	1997	1998	1999	2000
Antal skyddsrum	331	294	600	429
Antal platser	20 600	21 400	50 000	28 071

fortlöpande i samband med Räddningsverkets uppföljningar.

Antalet skyddsrum som avvecklats under året uppgår till 429 stycken med cirka 28 000 platser.

Totalt finns nu i landet omkring 67 500 skyddsrum med cirka 7,2 miljoner skyddsrumspatser.

Räddningsverket har till regeringen överlämnat en konsekvensanalys av minskat skyddsrumbyggande (P30-330/00).

Kommentar

Vid 1990-talets början uppgick den årliga produktionen av nya skyddsrum till drygt 900 skyddsrum. Under 2000 har 126 nya skyddsrum producerats. Räddningsverket bedömer att antalet nyproducerade skyddsrum kommer att minska ytterligare

under kommande år. Ianspråktaga bemyndiganden för nyproduktion uppgick till 13,2 miljoner kronor 2000 vilket motsvarar cirka 40 skyddsrum.

Räddningsverket ser redan idag att viktig kompetens samt produktionsresurser inom området håller på att försvinna. Den kraftiga nedgången av skyddsrumproduktionen är mycket svår att ersätta under en anpassningsperiod. Konsekvenserna har Räddningsverket beskrivit i regeringsuppdraget.

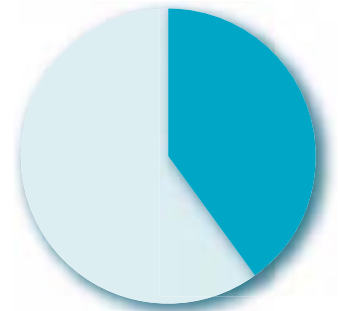
För att ytterligare prioritera vidmakthållandet av det befintliga skyddsrumbeståndet planeras nästa år riktade uppföljningar hos utvalda kommuner.

Benämningen *skyddsrumsområden* har under året ersatts av *särskilt utsatta områden*.

Samhällets räddningstjänst

Samhällets räddningstjänst	Intäkter	Kostnader	Anslag
Räddningstjänstens materieförsörjning för höjd beredskap	4 013	120 293	115 240
Frivilliga försvarsorganisationer i räddningstjänsten		5 200	5 200
Räddningstjänstens sambandssystem	1	8 182	8 269
Räddningscentraler		71 158	71 158
Planering m m för räddningscentraler		7 367	7 367
Verksgemensamma kostnader		15 038	10 497
Summa	4 014	227 238	217 731

(Belopp i tkr)

Huvudområdet Samhällets räddningstjänst, andel av de totala kostnaderna inom funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst, 227,2 av totalt 570,7 miljoner kronor.

Ledningsplatser och ledningsmetodik

Mål

Målet är att Räddningsverket skall medverka till att den kommunala räddningstjänsten har en effektiv ledning vid höjd beredskap genom att bedriva utveckling av ledningsmetoder och sambandssystem vid höjd beredskap.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra ledningsförmågan i den kommunala räddningstjänsten.

Kommunens ledningsförmåga i fred är grundläggande för möjligheten till effektiv ledning under höjd beredskap. De åtgärder som verket vidtagit för att förbättra och utveckla ledningsmetoder och ledningsstöd vid små och stora olyckor i fred redovisas under avsnittet Skadebegränsande verksamhet och verksamhetsutveckling av räddningstjänsten.

Åtta räddningscentraler som täcker ledningsbehovet för nio kommuner har färdigställt. Det totala antalet räddningscentraler uppgick vid utgången av 2000 till 116 anläggningar. Dessa täcker ledningsbehovet för 155 kommuner.

Länsvisa funktionskontroller, där kommunernas ledningsplatser för räddningsledning och sambandsnät för ledning samtidigt provas, har genomförts i samverkan

med länsstyrelserna för Västmanlands-, Gotlands-, Västernorrlands- och Jönköpings län.

För att underlätta och effektivisera användandet av befintliga radioväxlar i kommunernas räddningscentraler har ny utrustning för manövrering av radioväxlarna utvecklats.

Som grund för utbyggnad och modernisering av radio- och telekommunikationssystem har lednings- och sambandsutredningar genomförts i kommuner och kommunalförbund. Systemen ingår som en naturlig del i produktionen av räddningscentraler men genomförs också som särskilda åtgärder i befintliga anläggningar.

I samband med produktion av räddningscentraler beaktas möjligheterna att förbättra sambandet mellan kommuner samt mellan kommuner och länsstyrelser. Räddningsverket har medverkat i försöken med nytt radiosystem, TETRA, på Gotland.

Förstudie för utveckling av system för utlarmning av räddningskårer har genomförts.

Kommentar

För att säkerställa att den kommunala räddningstjänsten ska kunna ledas i såväl fred som krig behöver samtliga kommuner ha tillgång till en modern och väl fungerande ledningsplats för räddningsledningen.

Räddningsverket bedömer att det totala behovet av moderna räddningscentraler är cirka 210-220 anläggningar. Exakt hur många är svårt att ange beroende på de olika samverkansformerna kommunerna emellan.

När räddningscentralen för norra delen av Storstockholm färdigställd har samtliga kommuner inom prioritetsgrupp ett enligt Överstyrelsen för civil beredskaps bedömning av riskutsatthet i krig, tillgång till moderna räddningscentraler. Utbyggnaden av rikets övriga kommuner är 50–60 procent för respektive prioritetsgrupp två till fem.

Samtliga kommuner har idag tillgång till fungerande sambandssystem. Många av dessa är dock gamla. Detta, tillsammans med teknikutvecklingen och framtagandet av nya standarder, gör att det finns ett stort behov av att modernisera systemen. Parallellt med detta föreligger behov av översyn av robustheten i fråga om uthållighet, försörjningssäkerhet och skydd.

Räddningsverket anser att det är viktigt att det uppdrag som lagts på Statskontoret avseende upphandling av nytt gemensamt radiosystem genomförs på ett sådant sätt att målet för ett landstäckande gemensamt system kan uppfyllas. Skulle detta misslyckas kommer med stor sannolikhet olika organisationer och myndigheter att anskaffa egna system. Detta medför att samverkan mellan olika samhällsviktiga funktioner försvåras istället för att underlättas då olika, organisations-specifika lösningar tas fram. För att uppnå målet med ett landstäckande gemensamt radiosystem krävs en betydande statlig ekonomisk insats.

Materieförsörjning under höjd beredskap

Mål

Målet är att Räddningsverket skall bedriva verksamhet så att det för den kommunala räddningstjänsten under höjd beredskap med hänsyn till möjliga åtgärder under en anpassningsperiod finns ändamålsenlig utrustning.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa hur den förändrade inriktningen när det gäller anpassning påverkar behov av anskaffning av utrustning för den kommunala räddningstjänsten under höjd beredskap. Räddningsverket skall redovisa arbetsläge och resultat av omsättning av den statliga

utrustningen, avvecklingen av övertalig utrustning samt en utvärdering av kommunernas hantering av den statliga utrustningen.

Anskaffning i fredstid görs i huvudsak mot det behov som hotet på kort sikt genererar. På så sätt skapas en trovärdig grundförmåga enligt anpassningsterminologin. Det innebär att nyanskaffning av materiel grundar sig på 400 typskador (inklusive ersättningsreserv), 35 stödresurser, 100 OXA-grupper, 400 räddningshundekipage och 107 flygrotlar samt för personal i ledningsorganisationen. Anskaffningen omfattar enbart kompletterande och dimensionerande materiel, materiel som behövs för att ett helt system ska fungera samt materiel som inte kan anskaffas under en ett- eller femårig anpassningsperiod. Materielen fördelas och lagras över hela landet för att erhålla ett flexibelt system så att den bland annat ska kunna omfördelas under en anpassningsperiod. Under anpassningsperioden anskaffas resterande materiel för att klara aktuell hotbild. Grundförmågan ska vara uppbyggd till år 2007.

Anskaffningen har i stort sett bedrivits enligt fastlagd plan. Anskaffning av ny tjänstedräkt, samlingsgrenrör och viss materiel för sanering av kemiska stridsmedel har dock blivit försenade. Uppfyllnadsgraden varierar mellan gruppen brand- och räddningsmateriel med cirka 90 procent till gruppen utrustning för skydd mot kemiska stridsmedel och ammunitionsröjnings materiel där uppfyllnaden ligger på cirka 50 procent.

Något större behov av ren omsättningsanskaffning av äldre materiel finns för närvarande inte. Minskat materielbehov, förlängning av den tekniska livstiden med mera innebär att det stora behovet av materielomsättning skjuts framåt i tiden. Under året har därför omsättningsanskaffningen begränsats till att omfatta motorsprutor och flaskpaket för andningsluft.

Avveckling av övertalig materiel har genomförts dels genom destruktion av personsaneringsmedel och alkaliska batterier, dels genom försäljning.

Utvärdering av kommunernas hantering av den statliga utrustningen har genomförts i 43 kommuner. Inga stora brister har upptäckts.

Kommentar

Räddningsverket har under året slutfört en utredning i vilken samtliga verksamheter som belastar verkets anslag för höjd beredskap har analyserats. Denna utredning har lagt grunden för det vidare arbetet vad gäller dimensionering av anskaffning och planläggning för hur anskaffningen löpande i fred respektive under en anpassningsperiod ska genomföras.

Räddningsverket bedömer att det genom planläggningen skapats goda förut-

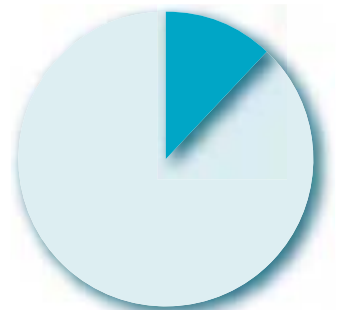
sättningar för att den kommunala räddningstjänsten ska ha tillgång till ändamålsenlig utrustning i ett läge med höjd beredskap.

Verket bedömer vidare att avvecklingen av övertalig civilförsvarsmateriel ska vara helt slutförd 2002. Därefter behövs det betydligt färre antal personer för att sköta verkets materielhantering. Personalneddragningar kommer därför att genomföras från och med 2003.

Den enskilda människans förmåga

Den enskilda människans förmåga	Intäkter	Kostnader	Anslag
Stöd till frivilligorganisationer		39 441	39 441
Materiel till system för varning av allmänheten	93	24 623	22 504
Verksgemensamma kostnader		2 783	2 685
Summa	93	66 847	64 630

(Belopp i tkr)

Huvudområdet Den enskilda människans förmåga, andel av de totala kostnaderna inom funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst, 66,8 av totalt 570,7 miljoner kronor.

Allmänhetens säkerhet

Mål

Målet är att Räddningsverket inom ramen för ett samlat handlingsprogram för informations- och utbildningsaktiviteter avseende den enskilda människans förmåga att agera på rätt sätt vid olyckor, katastrofer och svåra påfrestningar samt under höjd beredskap skall stödja frivilligorganisationerna i deras arbete med att bl a genomföra olika självskyddsutbildningar.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa de utbildningsinsatser som genomförts av frivilligorganisationer under året.

Genom de frivilliga försvarsorganisationerna Sveriges Civilförsvarsförbund och Svenska Röda Korset samt genom frivilligorganisationerna Svenska Brandförsvarsföreningen och Svenska Livräddningssällskapet genomförs olika utbildningar i skydd mot olyckor. Totalt har cirka 230 000 personer utbildats under året. Därav 74 943 i säkerhet och överlev-

nad, 51 308 i första hjälpen samt hjärt- och lungräddning, 102 354 i brandkunskap samt 1 799 barn i vattensäkerhet.

Kommentar

Räddningsverket anser att informations- och utbildningsaktiviteterna, som bedrivs via olika frivilligorganisationer, är en betydelsefull del i arbetet med att förbättra den enskilda människans förmåga att värdera risker och agera på rätt sätt när en olycka inträffar. Detta förebyggande arbete riktas mot barn och vuxna och omfattar både vardagsolyckor, svåra påfrestningar och höjd beredskap.

Svenska Röda Korset genomförde endast omkring 75 procent av planerad utbildning. Det låga resultatet förklaras till del av den genomgripande omorganisation som genomförts under året.

I gengäld har Svenska Brandförsvarsföreningen utbildat betydligt fler personer än planerat. Detta främst beroende på en kraftigt ökad satsning på skolan. De övriga två organisationerna har genomfört sina uppdrag i stort i planerad omfattning. Detta innebär sammantaget att Räddningsverkets målsättning att utbilda minst 225 000 personer har nåtts.

Ännu är verket en bit ifrån att förverkliga ambitionen om att utbilda minst en kvarts miljon människor om året genom frivilligorganisationernas försorg. För att nå dit behöver Räddningsverket en omfattande medelsförstärkning inom området. Detta har verket tidigare påtalat i sitt samlade handlingsprogram för informations- och utbildningsaktiviteter riktade mot den enskilde samhällsmedborgaren.

Vad gäller övriga åtgärder inom ramen för det samlade handlingsprogrammet hänvisas till den redovisning som görs under sektorn Samhällets skydd mot olyckor, avsnittet om Allmänhetens säkerhet.

Information och varning till allmänheten

Mål

Målet är att hela befolkningen skall kunna varnas genom radio eller television. I områden med farlig verksamhet eller i områden med högsta eller hög prioritet enligt de regionala mål- och riskanalyserna skall varning utomhus kunna ske. Moderniseringen av utomhusvarningssystemet skall fortsätta.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa årets produktion av nytt manöversystem för varning utomhus samt planerad produktionstakt.

Det nya manöversystemet för utomhusvarning är installerat i sex län, Norrbottens- Södermanlands- Jönköpings- Gotlands- Hallands- och Skåne län. Upphandling för resten av landet är genomförd och under 2001 planeras installationer i Stockholms-, Uppsala- samt Kalmar län. Systemet planeras vara färdiginstallerat för hela landet i slutet av 2003.

Förstudier och försök har genomförts för att undersöka möjligheterna till fjärravstängning av ventilationssystem i samband med signalen *Viktigt meddelande*.

Förstudie har genomförts för att undersöka möjligheterna att sända signalen i nya medier, till exempel över Internet.

Kommentar

Räddningsverket bedömer att tidplanen för införande av nytt manöversystem kan hållas. Införande av systemet kommer dock att medföra högre kostnader än vad som ursprungligen planerades. Detta beror bland annat på att de tekniska lösningarna visat sig vara mer komplicerade än vad som kunnat förutses. Kostnaderna för drift och underhåll kommer att minska väsentligt jämfört med det gamla systemet.

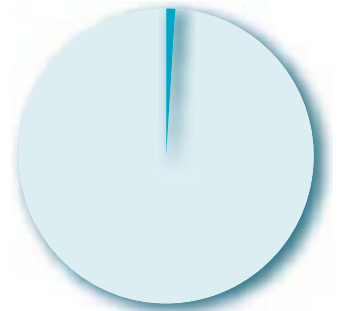
Det nya manöversystemet innebär att det nu successivt finns goda möjligheter till effektiv och flexibel varning i samband med allvarliga olyckshändelser.

Internationell verksamhet

Internationell verksamhet	Intäkter	Kostnader	Anslag
Medverkan i PFF-samarbetet	193	4 770	4 579
Verksammansamma kostnader		540	661
Summa	193	5 310	5 240

(Belopp i tkr)

Huvudområdet Internationell verksamhet, andel av de totala kostnaderna inom funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst, 5,3 av totalt 570,7 miljoner kronor.

Internationell verksamhet inom ramen för Partnerskap för fred

Mål

Räddningsverket skall enligt 3a § förordningen (1988:1040) med instruktion för Statens räddningsverk delta i samarbetet inom ramen för Partnerskap för fred i enlighet med Sveriges individuella partnerskapsprogram. Räddningsverket skall delta i kontaktgruppen för civila myndigheter verksamma inom PFF-samarbetet som leds av Överstyrelsen för civil beredskap.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa genomförd verksamhet samt kostnader och en analys av samarbetets inriktning och utveckling. Dessutom skall Räddningsverket lämna underlag till Överstyrelsens kvartalsrapport vad avser PFF-verksamhet.

Räddningsverket har genomfört och deltagit i aktiviteter enligt IPP-avtalet, Individuellt partnerskapsprogram för Sverige. I uppdraget ingår att aktivt stödja deltagande från länderna i Östersjöregionen. Verket har bland annat anordnat kurser och deltagit i övningar, kommittéarbete, seminarier och andra arrangemang.

Tre kurser har genomförts för personal som ska leda eller planera internationella humanitära insatser eller räddningsoperationer. Kursernas innehåll betonar samarbetet med internationella organisationer.

Räddningsverket har deltagit i PFF-övningarna *Cooperative Buffer*, *BALTEX*, *INTEX*, *Trans Carpathia* samt övningarna i PFFs anda *Cooperative Safeguard* och *Nordic Peace*. Inför övningen *Barents Rescue 2001* har verket genomfört två planeringskonferenser med deltagare från

svenska myndigheter samt från ett tiotal inbjudna länder.

Medverkan i Natos civila planeringskommittéer har ökat i omfattning och betydelse. Räddningsverket medverkar i följande kommittéer:

- Senior Civil Emergency Planning Committee, SCEPC
- Civil Protection Committee, CPC
- Group of Experts on Warning and Detection Systems, GOEWDS

Räddningsverket har deltagit i Natos besök i Azerbadjan och Armenien samt medverkat med föreläsare i Armenien.

Från oktober 1999 till oktober 2000 har en expert från verket varit svenskt stöd till Euro Atlantic Disaster Response Coordination Centre EADRCC vid Nato/Civil Emergency Planning Directorate CEPD.

Räddningsverket har deltagit i två möten med kontaktgrupp för civila myndigheter och underlag har lämnats till ÖCBs kvartalsrapport.

Kostnader

De totala kostnaderna för kurser, övningar med mera är 5,3 miljoner kronor.

Kommentar

Omkring 300 deltagare har sedan 1995 genomgått Räddningsverkets PFF-kurser. Synpunkter från deltagarna visar att kursinnehållet motsvarar förväntningarna.

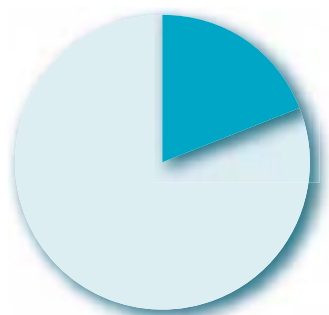
För att sprida kunskap i olika delar av Europa har verket tillsammans med motsvarande myndighet i Slovenien planerat att där genomföra en kurs i internationella humanitära insatser under våren 2001.

Räddningsverket bedömer att intresset för miljöområdet är stort. För att utveckla intresset och öka kunskapen inom området bedömer Räddningsverket att det finns behov av en kurs för att skapa beredskap och kunskap inom miljöområdet.

Genom PFF-arbetet har Räddningsverket knutit nya kontakter och utvecklat samverkan med andra svenska och internationella myndigheter. Särskilt kan nämnas att Räddningsverket och Svenska kraftnät i samarbete under övningen Nordic Peace planerat och övat ett support team som stöd för

Svenska kraftnäts verksamhet. Erfarenheterna används nu i planeringen av övningen *Barents Rescue 2001*. Deltagare från Estland, Lettland, Litauen och Ryssland har fått stöd från Räddningsverket för att kunna delta i olika PFF-verksamheter.

Utbildning

Huvudområdet Utbildning, andel av de totala kostnaderna inom funktionen Befolkningsskydd och räddningstjänst, 110,7 av totalt 570,7 miljoner kronor.

Utbildning	Intäkter	Kostnader	Anslag
Utbildning av civilpliktiga räddningsmän m m ¹⁾	124	101 657	101 471
Verksgemensamma kostnader	973	9 060	11 058
Summa	1 097	110 717	112 529

(Belopp i tkr)

Totalförsvarspliktiga räddningsmän

Mål

Målet är att Räddningsverket under år 2000 skall utbilda 700 totalförsvarspliktiga räddningsmän varav vissa specialutbildas som sanerare och ammunitionsröjare.

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa omfattning och kostnad för utbildningen.

I enlighet med regeringens beslut våren 1999 har utbildningen av räddningsmän, sanerare och ammunitionsröjare halverats jämfört med föregående år. Totalt har 698 räddningsmän utbildats, fördelat på 600 räddningsmän, 52 sanerare och 46 ammunitionsröjare.

Sammanlagt finns 5 200 färdigutbildade totalförsvarspliktiga för krigsplacering i kommunernas krigsräddningstjänst.

Kostnaden för plikt kurser och praktik är 90 miljoner kronor.

Kostnad per elev, kr	1997	1998	1999	2000
Pliktutbildning exkl beredskapsman	136 306	138 573	121 894	129 799

Kostnad per utbildningsdag, kr	1997	1998	1999	2000
Pliktutbildning exkl beredskapsman	1 410	1 324	1 274	1 337

Antalet utbildningsdagar	1997	1998	1999	2000
Räddningsman	74 567	93 696	113 290	57 004
Sanerare	10 951	7 820	8 740	5 699
Ammunitionsröjare	4 679	7 059	6 268	5 084
Övrigt	850	0	0	0
Pliktutb exkl beredskapsman, totalt	91 047	108 575	128 298	67 787

¹⁾ Förutom utbildningskostnaden för räddningsman ingår även kostnader för räddningshundförarutbildning samt personalutveckling i verksamhetsområdet.

Kommentar

Målet att utbilda 700 räddningsmän har uppnåtts. Utbildningen har genomförts med god kvalitet.

Räddningsverket har genomfört en utredning om behovet av civilpliktsutbildning under en anpassningsperiod. Utredningen visade ett utbildningsbehov på 900 räddningsmän per år. Resultatet redovisades även i verkets remissvar på ÖCBs behovsutredning.

I samband med de höga vattenflödena i västra Värmland under november-december tjänstgjorde civilpliktiga räddningsmän som förstärkningsresurs i Arvika. Under fyra veckor tjänstgjorde totalt 100 räddningsmän uppdelat på 25 elever per vecka. Insatsen fungerade väl, vilket bekräftar verkets bedömning av att kvaliteten på utbildningen är god.

Kostnaden per utbildad elev är 129 799 kronor, vilket är en viss ökning jämfört med föregående år. 1999 utbildade verket dubbelt så många civilpliktiga. Uppbyggnaden av skolornas utbildningskapacitet, framförallt gemensamma resurser i form av lokaler och investeringar, har successivt ökat sedan 1995. Dåvarande säkerhetspolitiska hotbild ledde fram till en årlig utbildningsvolym av 1 400 räddningsmän för att täcka kommunernas behov av civilpliktiga. Regeringens halveringsbeslut medförde att skolornas kapacitet inte kunde ställas om till en halverad volym på så kort tid, vilket inneburit att kostnaderna per utbildningsplats har ökat.

Uppdrag för det civila försvaret

Foto: Inger Wiklund

Uppdrag för det civila försvaret	Intäkter	Kostnader	Anslag
Kommunal ledningsplats		14 001	14 001
Utbildning av beredskapsmän	492	64 121	63 839
Gemensamma kostnader inom området		1 540	1 539
Verkgemensamma kostnader		6 184	7 542
Summa	492	85 846	86 921

(Belopp i tkr)

Kommunala ledningsplatser

Mål

Målet är att Räddningsverket i samverkan med Överstyrelsen för civil beredskap skall bidra till att ledningen i kommunen har ledningsplatser med ett säkert och väl fungerande sambandssystem för verksamheten vid höjd beredskap.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa årets produktion av kommunala ledningsplatser samt kommunernas behov av och tillgång på ledningsplatser.

Fyra kommunala ledningsplatser, som täcker ledningsbehovet för lika många kommuner, har färdigställts.

Det totala antalet kommunala ledningsplatser som färdigställts med produktionsstöd av Räddningsverket var vid utgången av år 2000 till 31 anläggningar.

Två grundläggande dokument inom området kommunal ledningsanalys har producerats i samverkan med Överstyrelsen för civil beredskap.

Kommentar

För att säkerställa att den kommunala ledningen ska kunna fungera och utöva rationell ledning i såväl fred som krig, delar Räddningsverket Överstyrelsen för civil beredskap åsikt att samtliga kommuner ska ha tillgång till en eller i vissa fall flera ledningsplatser med väl fungerande sambandssystem för ledning.

Det totala behovet är svårt att överblicka exakt beroende på att de stora kommunerna ofta är organiserade i kommundelar som fungerar som egna kommuner.

Samtliga kommuner har idag tillgång till fungerande tele- och IT-system. De senaste årens teknikutveckling och den höga utbyggnadstakten inom området har medfört att stora behov finns av att begränsa brister i de olika systemen, främst med avseende på säkerhet, uthållighet, försörjningssäkerhet och skydd.

Totalförsvarspliktiga beredskapsmän

Mål

Målet är att Räddningsverket under år 2000 skall utbilda 800 totalförsvarspliktiga beredskapsmän.

Åtterrapporering

Räddningsverket skall redovisa omfattning och kostnad för utbildning av beredskapsmän.

Räddningsverket har utbildat 716 beredskapsmän, en halvering jämfört med föregående år och i enlighet med regeringens beslut våren 1999. Totalt sedan 1997 har cirka 3 400 beredskapsmän utbildats.

Räddningsverkets kvalitetmätningssystem visar att utbildningen genomförts med god kvalitet.

Kostnaden för utbildningen är 64,1 miljoner kronor.

Kostnaden för att utbilda en civilpliktig beredskapman är cirka 89 100 kronor.

Kommentar

Målet att utbilda 800 beredskapsmän har inte nåtts. Anledningen är att Pliktverket inte haft möjlighet att rekrytera det antal elever som Räddningsverket beställt.

Kostnad per elev, kr	1997	1998	1999	2000
Beredskapsman	71 324	73 230	67 028	89 106

Kostnad per utbildningsdag, kr	1997	1998	1999	2000
Beredskapsman	1 187	1 219	1 117	1 464

Antalet utbildningsdagar	1997	1998	1999	2000
Beredskapsman	24 513	46 673	90 360	43 586

Kvaliteten i utbildningen har ökat jämfört med föregående år, framförallt beroende på ökad kompetens hos lärarna, förbättrad utbildningsmetodik och införande av fler praktiska övningsmoment. Satsningarna för att förbättra kvaliteten har dock medfört en kostnadsökning. Utbildningsplatsen i Almnäs avvecklades vid årsskiftet 99/00. Vissa avvecklings-

kostnader kvarstod under början av 2000 på grund av regeringens sena beslut om ändrad utbildningsvolym. Detta förklarar den högre kostnaden per utbildningsdag, 1 464 kr/dag, under 2000.

Regeringens beslut om planeringsriktning innebär att utbildningen upphör 2002.

*Särskild
återrapportering*

Kvinnor inom räddningstjänsten

Återrapportering

Statens räddningsverk skall särskilt redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet kvinnor inom räddningstjänsten.

Hösten 2000 fanns 112 kvinnliga deltidsbrandmän och 6 kvinnliga heltidsbrandmän. Följande åtgärder har vidtagits under året.

Forskning och utveckling

En förstudie *Lättare arbete* har avslutats. Syftet var att finna områden för utveckling av materiel och metoder som kan underlätta arbetet för brandmännen. Brandmän, både kvinnor och män har medverkat. Förstudiens resultatet blev att projektet *Brandmannens fysiska förmåga* startade. Syftet med projektet är att beskriva sambandet mellan den fysiska arbetsförmågan och möjligheterna att klara brandmannayrket. Både kvinnliga och manliga brandmän deltar i projektet. Under 2001 sker en delredovisning.

Utbildningsinsatser

Verket har genomfört den tredje prova-på-utbildning för kvinnor som vill bli brandmän. 250 kvinnor sökte till 25 platser. Verket har också genomfört en utbildnings- och informationshelg för kvinnliga heltids- och deltidsbrandmän.

Dokumentet *Stöd för den kommunala räddningstjänsten vid rekrytering av brandmän* har producerats.

Medel för kärnenergiberedskap

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa hur de belopp som överförs från Statens strålskyddsinstitut vad avser kärnenergiberedskap använts.

Ett nytt system för överföring av medel från Räddningsverket till länsstyrelserna har utarbetats. En förändring gentemot det tidigare är att medlen numera överförs i en post i stället för att som tidigare vara upp-

delade i fyra delposter. Förändringarna har gjorts för att möjliggöra större flexibilitet.

Under året har en dialog förts med länsstyrelserna om vissa administrativa kostnader. Räddningsverkets uppfattning är att medlen endast får användas till förvaltning, utbildning, övning, tekniska förbättringar och telekommunikation och inte till vissa administrativa kostnader.

En redovisning av hur beloppen har använts kommer att lämnas i särskild ordning till regeringen.

Resultatområden

Återrapportering

Räddningsverket skall särredovisa den avgiftsfinansierade verksamheten i följande resultatområden:

- Fortbildning och uppdragsutbildning
- Konferens- och internatverksamhet
- Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transport av farligt gods
- Tjänsteexport
- Internationella katastrof- och räddningsinsatser

Uppdragsutbildning, tjänsteexport och internationella katastrof- och räddningsinsatser kommenteras i tidigare avsnitt.

Konferens- och internatverksamhet

Konferens- och internatverksamheten säljer i huvudsak tjänster till utbildningsverksamheten i verket.

20 miljoner kronor av redovisade intäkter kommer från den kommunala räddningstjänsten.

Sänkta priser har inneburit att det stora överskott som resultatområdet genererat under de senaste åren nu ligger på ett ackumulerat överskott på 2,0 miljoner kronor.

Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transport av farligt gods

Resultatet är ett överskott på 1,3 miljoner kronor, vilket ger ett ackumulerat överskott på 4,8 miljoner kronor. Under 2001 kommer priset på förarprov att sänkas vilket kommer att medföra att det balanserade överskottet inte ökar.

Resultatområde	Intäkt	Kostnad	Årsresultat	Balanserat resultat
Uppdragsutbildning	18 305	16 876	1 429	1 472
Konferens- och internatverksamhet	34 923	40 877	-5 954	2 006
Intyg för förare och säkerhetsrådgivare för transport av farligt gods	6 745	5 413	1 332	4 807
Tjänsteexport	2 301	2 264	37	-4 140
Internationella katastrof- och räddningsinsatser	80 413	77 307	3 106	3 106

SOS-centralernas alarmering

Återrapportering

Statens räddningsverk skall i sin tillsyn över länsstyrelserna särskilt följa upp att samtliga länsstyrelser har reglerat formerna för SOS-centralernas alarmering avseende olyckor enligt 28 § räddningstjänstlagen (1986:1102) med SOS Alarm AB samt om rapportering av olyckor som kan utvecklas i sådan riktning att det kan bli nödvändigt för länsstyrelsen att agera.

Tio länsstyrelser har skriftliga överenskommelser med SOS Alarm AB angående alarmering. Dessa överenskommelser har tillkommit för att säkra en alarmering av länsstyrelserna i händelse av olyckor enligt 28 § räddningstjänstlagen. Överenskommelserna syftar vidare till att länsstyrelserna ska kunna informeras om sådana händelser som kan utvecklas på sådant sätt att det kan bli nödvändigt för en länsstyrelse att agera enligt bestämmelserna i räddningstjänstlagen.

För att svara upp mot uppgifterna i räddningstjänstlagen har 19 av 21 länsstyrelser överenskommelser om larmning i någon form med SOS Alarm AB. Två länsstyrelser har överenskommelser med andra myndigheter. Inom länsstyrelserna pågår ett gemensamt arbete med underlag för avtal och under nästa år förväntas samtliga länsstyrelser träffa överenskommelser om alarmering.

Kartläggning av 112-anrop

Återrapportering

Statens räddningsverk skall i samråd med Post- och telestyrelsen genomföra en fördjupad kartläggning över de olika former av onödiga anrop och felringningar som görs på 112-numret. Verket skall vidare tillsammans med Post- och telestyrelsen under 2000 och 2001 förbereda och genomföra riktade informationskampanjer i syfte att minska antalet felringningar. En delredovisning av uppdraget skall redovisas i årsredovisningen för 2000.

Den kartläggning som gjordes i augusti–september 2000 visade att antalet onödiga anrop och felringningar till nödnummer 112 är mycket stort. Mot denna bakgrund kommer verket att i samråd med Post- och Telestyrelsen ytterligare undersöka om tekniska åtgärder i väsentlig grad kan minska antalet felringningar. Riktade informationsinsatser som kan minska antalet felringningar kan eventuellt också komma ifråga.

Nationellt informationsnummer

Statens räddningsverk skall i samråd med Post- och telestyrelsen se över möjligheterna för och eventuella kostnadskonsekvenser av införandet av ett nationellt informationsnummer. Detta nummer skall kunna användas som informationskanal bland annat vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

Arbetet med införande av nationellt informationsnummer har i avvaktan på kartläggningen av felringningarna till 112 ännu inte lett till något konkret resultat.

Redovisning av överlåtelse av övertalig materiel

Återrapportering

Statens räddningsverk skall redovisa genomförd överlåtelse i delårsrapport och årsredovisning. Eventuella kostnader i samband med avyttringen skall redovisas separat.

Under 2000 har verket överlåtit övertalig materiel från beredskapslager till bland annat Försvarsmakten, polisen och vissa länsstyrelser. Vidare har materiel överlåtit till kommunerna. Organisationer som erhållit materiel är frivilliga brandkårer, Sveriges Civilförsvarsförbund, Frivilliga Radioorganisationen, Erikshjälpen, Svensk-Litauiska föreningen samt hjälporganisationen Emmaus. Det bokförda värdet av den överlåtna materielen är 351 998 kronor.

Frivilliga försvarsorganisationer

Återrapportering

Räddningsverket skall redovisa de utbildningsinsatser som genomförts av frivilligorganisationerna i syfte att uppnå verksamhetsmålet vad avser samhällets räddningstjänst.

Frivilliga Flygkåren

Frivilliga Flygkåren FFK, har uppdraget att svara för länsstyrelsernas behov av flygresurser under höjd beredskap. Enligt de överenskommelser som slutits mellan länsstyrelserna och FFK behöver länsstyrelsernas krigsorganisationer förstärkas med ca 800 personer ingående i regionala flygrupper.

Under året har FFKs utbildningsverksamhet omfattat följande:

Grundutbildning, allmän	39 elever
Lågflygsutbildning	55 elever
Repetitionsutbildning	800 elever
Instruktörsutbildning	92 elever
Kompletteringsutbildning	25 elever
Utbildningskontroll	21 elever

Vid utgången av 2000 fanns det ca 750 FFK-medlemmar som tecknat avtal om frivillig tjänstgöring under höjd beredskap. Totalt har FFK 2 400 medlemmar.

Svenska Brukshundklubben

Svenska Brukshundklubben SBK, genomför på verkets uppdrag utbildning och funktionskontroller med mera av räddningshundar för kommunernas räddningstjänst under höjd beredskap.

86 hundar har grundutbildats med godkänt prov. 76 ekipage (räddningshund med förare) har genomgått hundförarutbildning.

Vidare har 242 funktionskontroller av certifierade räddningshundar genomförts.

Vid utgången av 2000 fanns det 185 fungerande räddningshundsekipage.

Sedan 1998 rekryteras räddningshundförare till kommunernas krigs räddningstjänst med stöd av förordningen om frivillig försvarsverksamhet. Vid utgången av 2000 fanns det 267 SBK-medlemmar, varav 194 kvinnor, som slutit avtal om frivilligtjänstgöring under höjd beredskap. Fortfarande har flera kommuner räddningshundförare som utbildats före 1998. Dessa har tagits ut med stöd av totalförsvarspålit.

Sveriges Civilförsvarsförbund

Sveriges Civilförsvarsförbund genomför på verkets uppdrag utbildning av hemskyddspersonal ingående i den kommunala krigsorganisationen. Under året har 168 ombud grundutbildats. Av dessa var 63 kvinnor. Vidare har kompletteringsutbildning av tidigare utbildade hemskydd genomförts för 833 personer. Vid utgången av 2000 fanns det 18 668 medlemmar i lokala civilförsvarsföreningar som slutit avtal om frivillig tjänstgöring under höjd beredskap.

Även 19 frivilliga gruppchefer har utbildats. Antalet registrerade gruppchefer var 12 247 personer vid utgången av året. Befattningen gruppchef togs tidigare ut enbart med totalförsvarsplikten som grund.)

Kommentar

För att säkerställa att FFK-personal upprätthåller sin kompetens vad avser bland annat lågflygning krävs regelbunden utbildningsverksamhet. Denna avses kompletteras med intensifierad repetitionsutbildning under en anpassningsperiod. För att minska FFKs beroende av uppdragsmedel från Räddningsverket uppmuntras dessutom FFK att utveckla sina fredstida uppdragsaktiviteter för bland annat olika räddningstjänstorgan.

För att den kommunala räddningstjänsten ska kunna bygga upp en samverkan med insatta räddningshundförare i krig krävs att fungerande rutiner för detta utvecklas i fred. Räddningsverket har därför bedömt att organisationen bör vara

uppbyggd till minst 50 procent i fred. Resterande delar kan byggas upp under en längre anpassningsperiod. Genom denna uppbyggnad säkerställs även möjligheten för att räddningshundsekipage kan medverka i samband med internationella räddningsinsatser.

Vad gäller hemskyddet är det verkets uppfattning att det enbart behövs en begränsad andel krigsplacerade ombud i fred. För att kommunerna ska känna till och få upp en viss rutin att ta till vara ombudens kapacitet behöver en mindre grupp av aktiva medlemmar i civilförsvarsföreningar finnas som underhåller sina kunskaper om hur hemskyddet är tänkt att nyttjas i den egna kommunen. Dessa personer bör dels kunna medverka vid fredstida insatser om kommunen finner så lämpligt, dels fungera som instruktörer i samband med att kommunens ombudsorganisationen byggs upp i full omfattning under en längre anpassningsperiod. Räddningsverket upphör från år 2001 med utbildning av civilpliktiga gruppchefer i fred.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

Belopp i tusentals kronor

		2000	1999
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		809 654	754 515
Intäkter av avgifter och ersättningar	Not 1	155 364	225 195
Intäkter av bidrag		7 622	7 500
Finansiella intäkter	Not 2	974	3 892
Summa verksamhetens intäkter		973 614	991 102
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 3	- 396 081	- 362 719
Kostnader för lokaler		- 75 198	- 76 607
Övriga driftskostnader	Not 4	- 351 404	- 427 385
Finansiella kostnader	Not 5	- 33 485	- 5 991
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 6	- 128 302	- 148 568
Summa verksamhetens kostnader		- 984 470	- 1 021 270
Verksamhetsutfall		- 10 856	- 30 168
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m m samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten			2 064
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet			- 2 064
Saldo			-
Transfereringar och ersättningar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		348 752	464 647
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		6 864	7 116
Lämnade bidrag	Not 7	- 355 616	- 471 763
Saldo transfereringar och ersättningar		-	-
Årets kapitalförändring	Not 8	- 10 856	- 30 168

Balansräkning

Belopp i tusentals kronor

		2000-12-31	1999-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Balanserade utgifter för forskning och utveckling	Not 9	8 363	4 865
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar			5 492
Summa immateriella tillgångar		8 363	10 357
Materiella tillgångar			
Byggnader, mark och annan fast egendom	Not 10	24 383	22 100
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 11	19 835	15 826
Maskiner, inventarier, installationer m m	Not 12	133 841	135 221
Pågående nyanläggningar	Not 13	42 272	7 415
Beredskapstillgångar	Not 14	1 044 448	1 099 111
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar		1 000	-
Summa materiella tillgångar		1 265 779	1 279 673
Varulager m m			
Varulager och förråd	Not 15	68 175	60 017
Pågående arbeten		2 030	
Summa varulager m m		70 205	60 017
Fordringar			
Kundfordringar	Not 16	9 662	25 979
Fordringar hos andra myndigheter	Not 17	29 489	28 797
Övriga fordringar		375	421
Summa fordringar		39 526	55 197
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		18 137	12 995
Övriga upplupna intäkter		5 754	19 859
Summa periodavgränsningsposter	Not 18	23 891	32 854
Avräkning med statsverket	Not 19	- 28 753	-140 572
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 20	31 702	201 785
Kassa, postgiro och bank		2 419	4 638
Summa kassa och bank		34 121	206 423
Summa tillgångar		1 413 132	1 503 949

Belopp i tusentals kronor

		2000-12-31	1999-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital, beredskapslager		487 400	516 258
Balanserad kapitalförändring		65 353	44 004
Kapitalförändring enligt resultaträkning		- 10 856	- 30 168
Summa myndighetskapital	Not 21	541 897	530 094
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 22	2 028	337
Summa avsättningar		2 028	337
Skulder m m			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 23	713 954	754 275
Skulder till andra myndigheter	Not 24	32 066	50 272
Leverantörsskulder		67 068	94 844
Övriga skulder		9 910	9 888
Förskott från uppdragsgivare och kunder		11 553	26 172
Summa skulder m m		834 551	935 451
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		31 765	31 952
Oförbrukade bidrag		2 183	1 333
Övriga förutbetalda intäkter		708	4 782
Summa periodavgränsningsposter	Not 25	34 656	38 067
Summa kapital och skulder		1 413 132	1 503 949
Ansvarsförbindelser	Not 33	40 000	

Anslagsredovisning

Belopp i tusentals kronor

Anslag/post		Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Fördelade anslags- belopp
Utgiftsområde 6 Totalförsvaret				
B 3:1	Skyddsrum	Not 27	26 180	170 000
B 3:2	Ledningsplatser		1 035	85 000
B 3:3	Materielanskaffning, utbildn m m	Not 28	103 982	370 547
B 3:4	Ersättn för utb av friv försv.org	Not 26	3 225	45 431
B 3:6	Civilpliktsrådet		-	1 800
Delsumma B 3			134 422	672 778
C 3	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	Not 29	10 854	25 000
C 4	Ersättning för verksamhet vid räddningstjänst m m Enligt 36§ räddningstjänstlagen Enligt 37§ räddningstjänstlagen Enligt 65§ räddningstjänstförordn. Statens haverikommissions utredningar	Not 30		
Delsumma C 4			18 238	20 000
C 5:1	Förvaltning		27 246	524 997
C 5:2	Utredning allvarliga olyckor			1 492
Delsumma C 5			27 246	526 489
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd				
A 1:1:3	Övrigt multilateralt samarbete		5 000	
Summa		Not 31	195 760	1 244 267

Inkomsttitelredovisning

Avräknat mot inkomsttitel:		Beräknat	Inkomst
2625 Utförsäljning av beredskapslager	Not 32	1 500	578 128

Finansiella poster

Högstbelopp

Anslag	Avser	Villkor	Utfall
B3:4	Utgift för utbildning av civilpliktiga beredskapsmän	64 000	63 839
C5:1	Stipendiegivning	20	10
C5:1	Ersättning till länsstyrelser (kemikalieolyckor)	5 000	2 590

Belopp i tusentals kronor

Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
-5 000	191 180	-115 802	75 378
	86 035	-85 159	876
-85 103	389 426	-336 583	52 843
	48 656	-44 641	4 015
	1 800	-1 638	162
-90 103	717 097	-583 823	133 274
	35 854	-30 326	5 528
		-136	
		-8 975	
		-	
		-1 297	
	36 917	-10 408	26 509
-535	551 708	-552 079	-371
	1 492	-1 494	-2
-535	553 200	-553 573	-373
	5 000	-5 000	-
-90 638	1 348 068	-1 183 130	164 938

Bemyndiganderedovisning

Belopp i tusentals kronor

SKYDDSRUM, LEDNINGSPLATSER

Av bemyndiganderedovisningen framgår vilka åtaganden som staten tagit på sig i form av löften om framtida utbetalningar av bidrag.

Skyddsrum

Ingående balans utestående förpliktelser 2000-01-01	241 659
Tilldelade bemyndiganden 2000-01-01 - 2000-12-31	46 000
Utbetalningar 2000-01-01 - 2000-12-31	-115 801
Ej ianspråktagna bemyndiganden	-697
Upphävda besked och reservationer	-57 135
Korrigerig enligt särskild utredning	-501
Utgående balans utestående förpliktelser 2000-12-31	113 525

Utbetalningar redovisas under anslag B3 post 1.

Ledningsplatser m m

Ingående balans utestående förpliktelser 2000-01-01	59 980
Tilldelade bemyndiganden 2000-01-01 - 2000-12-31	90 000
Utbetalningar 2000-01-01 - 2000-12-31	-85 159
Ej ianspråktagna bemyndiganden	-1 782
Utgående balans utestående förpliktelser 2000-12-31	63 039

Utbetalningar redovisas under anslag B3 post 2.

Totalt utestående förpliktelser

176 564

Prognos

Framtida utbetalningar med avseende på utgående balanser för utestående förpliktelser.

	År	2001	2002	2003-
Skyddsrum		50 000	30 000	35 000
Ledningsplatser m m		35 000	20 000	10 000

Finansieringsanalys

Belopp i tusentals kronor

	2000		1999	
Drift				
Kostnader exklusive avskrivningar m m		-833 319		-888 236
<i>Finansiering genom avgifter och bidrag:</i>				
Intäkter av avgifter och ersättningar	155 364		225 195	
Intäkter av bidrag	7 622		7 500	
Övriga intäkter	974	163 960	3 892	236 587
		-669 359		-651 649
<i>Finansiering från statsbudgeten:</i>				
Anslagsmedel som erhållits för drift	671 142			647 604
Anslagsmedel som erhållits för täckande av underskott	20 879	692 021		
Överskott/underskott av medel från drift		22 662		-4 045
Ökning av lager	-10 188		-9 218	
Minskning av kortfristiga fordringar	24 634		12 866	
Minskning av kortfristiga skulder	-68 203		6 187	
Ökning av långfristiga pensionsskulder	1 691	-52 066		9 835
Kassaflöde till/från drift		-29 404		5 790
Investeringsverksamhet				
Investering i materiella tillgångar		-147 489		-142 142
Investering i immateriella tillgångar		-6 011		-4 058
<i>Summa investeringsutgifter</i>		-153 500		-146 200
<i>Finansiering av investeringar:</i>				
Lån från Riksgäldskontoret	99 371		720 120	
-amorteringar	-139 692	-40 321	-89 047	631 073
Minskning av statskapital med medel som tillförts statsbudgeten/Riksgälden	12 773	12 773	-590 901	-590 901
Försäljning av anläggningstillgångar	3 966		4 772	
-därav medel som tillförts statsbudgeten	-567	3 399	-2 545	2 227
Tillförda driftmedel		142 357		106 912
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringsverksamhet</i>		118 208		149 311
<i>Underskott/överskott av medel från investeringsverksamhet</i>		-35 292		3 111
Ökning av kortfristiga skulder avseende investeringar		4 213		5 507
Kassaflöde till/från investeringsverksamhet		-31 079		8 618
Uppbördsverksamhet				
Avgiftsinkomster som inte disponeras av myndigheten				2 064
Transfereringar				
Utbetalda bidrag	-355 616		-471 763	
Kassaflöde till transfereringar	-355 616	-355 616	-471 763	-471 763
Finansiering av bidragsutbetalningar:				
-medel från statsbudgeten	348 752		464 647	
-medel från andra myndigheter	6 864		7 116	
Summa medel som erhållits för bidragsutbetalningar	355 616	355 616	471 763	471 763
Förändring av likvida medel		-60 483		16 472
Likvida medel vid årets början		65 851		49 379
Minskning av kassa och postgiro	-2 222		-84	
Minskning hos statsverket	111 819		-142 993	
Minskning/ökning av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret	-170 083		159 043	
Ökning av banktillgodohavande	3	-60 483	506	16 472
Likvida medel vid årets slut		5 368		65 851

Noter till balansräkning, resultaträkning, anslagsredovisning

Redovisningsprinciper

Allmänt

Belopp anges i tusentals kronor där annat ej anges. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen om myndigheters årsredovisning m m (1996:882) och enligt god redovisningssed.

Ändrat ekonomiskt villkor

Internationella katastrof- och räddningsinsatser redovisas från och med 2000 åter som resultatområde. Ekonomiskt mål för verksamheten är att minst täcka de direkta kostnaderna.

Ändrade principer för lånefinansiering

Beredskapstillgångar, med undantag av andningsskydd, är lånefinansierade. Anläggningstillgångar hänförliga till beredskaperna för internationella katastrof- och räddningsinsatser behöver inte, enligt verkets regleringsbrev, lånefinansieras. De lån som härrör sig till den beredskaperna har därför lösts.

Fördelning av gemensamma kostnader

Gemensamma kostnader har fördelats till resultatområden med respektive områdes kostnader som bas. För uppdragsutbildning, konferens- och internatverksamhet har en tiondel av fördelningsbeloppet redovisats på respektive om-

(Beloppen anges i tusentals kronor)

Not 1

Intäkter av avgifter och andra ersättn	2000	1999
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	10 924	20 366
Internationella katastrof o räddn insatser	-	149 295
Intäkter av offentlighetsavgifter	-	87
Övriga intäkter i verksamheten	1 754	2 345
Intäkter per resultatområde		
Uppdragsutbildning	18 304	14 111
Konferens- och internatverksamhet	34 923	31 695
Förarintyg	6 745	5 710
Tjänsteexport	2 301	1 586
Internationella katastrof o räddn insatser	80 413	-
Summa intäkter resultatområden	142 686	53 102
Summa	155 364	225 195

Internationella katastrof- och räddningsinsatser har övergått från att redovisa intäkterna under anslag till att redovisas som resultatområde. Både antal och omfattning av hjälpinsatser varierar normalt mellan åren.

råde. För förarintyg och tjänsteexport har en tredjedel av fördelningsbeloppet redovisats på respektive område.

Värdering av lager

Varulagret har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och det verkliga värdet på balansdagen. Det lägsta värdet har för publikationer bedömts vara försäljningspris och för resterande lager anskaffningspris.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar och skulder upptas till belopp varmed de beräknas inflyta efter en individuell bedömning.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar för stadigvarande bruk med en ekonomisk livslängd på 3 år eller längre. För förvaltningstillgångar har ett undre värde satts till 10 tkr. Avskrivningar på anläggningstillgångar beräknas på ursprungliga anskaffningsvärden och baseras på tillgångarnas bedömda ekonomiska livslängd, varvid följande livslängder används:

Datasystem	4 år
Byggnader och markanläggningar	10, 20 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
Maskiner, inventarier, installationer m m	3, 4, 5, 7, 8, 10 år
Beredskapstillgångar	5, 15, 20, 30 år

Not 2

Finansiella intäkter	2000	1999
Ränta på räntekonto Riksgäldskontoret	1 452	3 276
Ränta bank m m	24	5
Valutakursdifferens	-523	521
Övriga finansiella intäkter	21	90
Summa	974	3 892

Tillgodohavande på räntekontot minskades med en återbetalning av anslagsmedel på 85 638 tkr (pga ändring i anslagsförordningen), vilket gett lägre ränteintäkter.

Not 3

Kostnader för personal	2000	1999
Löner och arvoden	247 951	239 295
Förändring av semesterlöneskuld m m	3 071	5 868
Övriga ersättningar	9 007	9 839
Arbetsgivar- och pensionsavgifter	121 210	98 820
Övriga personalkostnader	14 842	8 897
Summa	396 081	362 719

Lokalt löneavtal 1999-10-01 – 2001-03-31 samt chefsavtal, osakliga löneskillnader och inlösen av vissa tillägg gav en löneökning på 11 717 tkr, vilket motsvarar ca 6 %. Därutöver fördubblades avgifterna till SPV.

Not 4

Övriga driftskostnader	2000	1999
Summa	-351 404	-427 385

Minskningen består till största delen av en volymminskning av återuppbyggnadsprojekt inom området Internationella katastrof- och räddningsinsatser (ca 41 mkr) och att ett projekt tillsammans med FMV är avslutat (ca 15 mkr).

Not 5

Finansiella kostnader	2000	1999
Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	-32 741	-5 681
Övriga räntekostnader	-421	-
Övriga finansiella kostnader	-323	-310
Summa	-33 485	-5 991

Ökningen beror på att beredskapstillgångar är lånefinansierade fr o m december 1999.

Not 6

Avskrivningar	2000	1999
Balanserade utgifter för forskning och utveckling	-2 513	-1 193
Byggnader och mark	-7 211	-7 367
Maskiner, inventarier, install. m m	-45 863	-45 031
Beredskapstillgångar	-72 715	-94 977
Summa	-128 302	-148 568

Not 7

Lämnade bidrag	2000	1999
Summa	-355 616	-471 763

Nedgången består främst av minskade bidrag till skyddsrum (ca 83 mkr) och ledningsplatser (ca 38 mkr).

Not 8

Årets kapitalförändring	2000	1999
<i>Utgifter/inkomster som anslagsavräknats men som inte utgör kostnad i resultaträkningen:</i>		
Årets amorteringar	138 511	88 561
<i>Kostnader/intäkter som påverkat resultaträkningen men som inte anslagsavräknats:</i>		
Periodiseringar	-10 918	8 858
Förändring semesterlöneskuld	-2 224	-4 834
Förändring lager	8 286	9 214
Förändring anläggningstillgångar	-17 612	13 871
Avskrivningar	-126 848	-147 998
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet	-	-2 064
Summa	-10 805	-34 392

Över/underskott i den avgiftsfinansierade delen av verksamheten

Uppdragsutbildning	1 428	1 545
Konferens- och internatverksamhet	-5 954	6 642
Förarintyg	1 332	978
Tjänsteexport	37	-4 941
Internationella katastrof- och räddningsinsatser	3 106	-
Summa avgiftsfinansierad verksamh	-51	4 224
Årets kapitalförändring	-10 856	-30 168

Not 9

Balanserade utgifter för forskning och utveckling	00-12-31	99-12-31
Anskaffningsvärde	6 499	2 441
Tillkommande utgifter för 2000	6 011	4 058
Ackumulerade avskrivningar	-1 634	-441
Årets avskrivning	-2 513	-1 193
Bokfört värde	8 363	4 865

Not 10

Byggnader, mark och annan fast egendom	00-12-31	99-12-31
Anskaffningsvärde	54 227	50 324
Under året färdigställda anläggningar och ombyggnader	8 460	3 903
Ackumulerade avskrivningar	-32 127	-27 062
Justering av ack avskrivning	-1 922	-
Årets avskrivning	-4 255	-5 065
Bokfört värde	24 383	22 100

Not 11

Förbättringsutgifter på annans fastighet	00-12-31	99-12-31
Anskaffningsvärde	20 310	18 508
Årets inköp	6 850	1 802
Ackumulerade avskrivningar	-4 484	-2 182
Justering av ack avskrivning	115	-
Årets avskrivning	-2 956	-2 302
Bokfört värde	19 835	15 826

Not 12

Maskiner, inventarier, installationer m m	00-12-31	99-12-31
Anskaffningsvärde	282 120	223 041
Årets inköp	43 766	64 301
Årets utrangeringar o försäljningar	-9 111	-5 222
Ackumulerade avskrivningar	-146 899	-104 696
Justering av ack avskrivning	1 807	-
Justering av ack avskrivning pga utrangering och försäljning	8 021	2 828
Årets avskrivning	-45 863	-45 031
Bokfört värde	133 841	135 221

Not 13

Pågående nyanläggningar	00-12-31	99-12-31
Varningsystem, Manöversystem 95	41 182	7 184
Kärnkraftsvarning, Manöversystem 95	1 090	231
Bokfört värde	42 272	7 415

Manöversystemet byggs upp och utplaceras i etapper runt om i Sverige t o m ca 2004. Allteftersom etapper blir klara kommer de att redovisas som varningsmateriel alternativt installationer (kärnkraftsvarning).

Not 14

Beredskapstillgångar	00-12-31	99-12-31
Räddningstjänstmateriel		
Anskaffningsvärde	886 377	841 909
Årets inköp	52 556	44 468
Årets utrangeringar o försäljningar	-141 014	-
Ackumulerad avskrivning	-306 901	-279 974
Just av ackum avskrivn pga utrangering, förbrukning och försäljning	105 295	35 976
Årets avskrivning	-40 043	-62 903
Bokfört värde	556 270	579 476

Andningsskydd		
Anskaffningsvärde	865 558	875 829
Årets lagerförändring	3 689	-10 271
Ackumulerad avskrivning	-388 026	-366 141
Just av ack avskrivning pga utrangering och förbrukning	610	8 752
Årets avskrivning	-28 889	-30 638
Bokfört värde	452 942	477 531

Varningsmateriel		
Anskaffningsvärde	69 386	11 307
Årets lagerförändring	-6 236	7 582
Invärdering av varningsmateriel	-	50 497
Ackumulerad avskrivning	-27 282	-2 393
Just av ackum avskrivning pga utrangering, förbrukn och försäljn	3 141	509
Beräknad ack avskrivning		
Invärderat materiel	-	-23 962
Årets avskrivning	-3 773	-1 436
Bokfört värde	35 236	42 104
Summa bokfört värde	1 044 448	1 099 111

Not 15

Varulager och förråd	00-12-31	99-12-31
Utrustning för hjälpinsatser	23 571	20 038
Publikationer och trycksaker	14 467	11 090
Drivmedel	1 100	682
Oljesaneringsutrustning	20 771	20 349
Regionala förråd för kemolyckor	8 266	7 739
Materiel för skogsbrandsläckning	-	119
Summa	68 175	60 017

Not 16

Kundfordringar	00-12-31	99-12-31
Inhemskas kunder	5 887	12 073
Utländska kunder	3 775	13 906
Summa	9 662	25 979

Not 17

Fordringar hos andra myndigheter	00-12-31	99-12-31
Riksskatteverket, mervärdesskatt	24 054	24 545
Sida	2 683	2 185
Riksgäldskontoret	865	-
Försvarsmakten	353	195
Statens energimyndighet	200	-
Vägverket	188	464
Kustbevakningen	7	244
Överstyrelsen för civil beredskap	1	475
Övriga	1 138	689
Summa	29 489	28 797

Not 18

Periodavgränsningsposter	00-12-31	99-12-31
Företbetalda hyror	17 670	17 343
Övriga företbetalade kostnader	467	396
Upplupna intäkter internationella katastrof- o räddningsinsatser	4 944	13 327
Upplupna ränteutgifter	-	1 349
Övriga upplupna intäkter	810	439
Summa	23 891	32 854

Not 19

Avräkning med statsverket	2000	1999
Ingående balans	-140 572	2 421
Avräknat mot statsbudgeten:		
Anslag:		
A1:1:3	5 000	-
B3:1	115 802	197 460
B3:2	85 159	123 761
B3:3	336 583	47 991
B3:4	44 641	366 068
B3:5	-	34 904
B3:6	1 638	-
B3:7	-	1 800
C3	30 326	20 703
C4	10 408	8 714
C5:1	552 079	414 466
C5:2	1 494	1 267
C5:3	-	2 028
Inkomsttitlar:		
2625	-578 128	-2 064
Avräknat mot statsbudgeten totalt	605 002	1 217 098
Avräknat mot statsverkets checkräkning:		
Anslagsmedel som tillf räntekonto	-858 628	-979 685
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	567	2 544
Inbetalningar i SCR Uppbördsmedel	610 877	-
Transfereringar m m	-245 999	-382 950
Utgående balans	-28 753	-140 572

Not 20

	00-12-31	99-12-31
Behållning räntekonto RGK		
Uppskattad fördelning:		
Ackumulerad ränta	31 496	28 689
Anslagssparande	56 647	134 453
Förskott från uppdragsgivare	11 553	26 172
Oförbrukade bidrag	2 183	5 048
Övrigt, bl a ofinans. investeringar	-70 177	7 423
Utgående balans	31 702	201 785

Myndighetens uppskattade kortfristiga likviditetsbehov är ca 175 000 tkr. Kreditutrymme 123 914 tkr.

Not 21

	00-12-31	99-12-31
Myndighetskapital		
Statskapital, beredskapslager		
Ingående balans	516 258	571 075
Beredskapslager anslagsfinansierade	-	542 054
Beredskapslager invärderade	-	26 532
Föregående års avskrivning på invärderat beredskapsmateriel	-26 134	-32 502
Omföring till lånefinansiering av beredskapstillgångar	-6 570	-590 901
Summa statskapital, beredskapslager	483 554	516 258
Statskapital, övriga anslagsfinansierade anläggningstillgångar	3 846	
Utgående balans	487 400	516 258

Balanserad kapitalförändring		
Uppdragsutbildning	44	-1 501
Konferens- och internatverksamhet	7 960	1 318
Förarintyg	3 475	2 497
Tjänsteexport	-4 211	730
Internationella katastrof- och räddningsinsatser	-20 879	-20 879
Täckande av förlust för resultatomr katastrof- och räddningsinsatser	20 879	-
Invärderade anläggningstillgångar	7 881	15 116
Övrigt	19 566	556 275
Omföring från statskapital	0	-509 552
Omföring till statskapital	30 638	
Utgående balans	65 353	44 004

Årets kapitalförändring -10 856 -30 168

Summa myndighetskapital 541 897 530 094

Av föregående års kapitalförändring har 30 638 tkr omförts till statskapital, resterande till balanserad kapitalförändring.

Not 22

	00-12-31	99-12-31
Avsättningar för pensioner		
Ingående balans	337	850
Årets utbetalningar	-628	-513
Årets avsättningar	2 319	
Totalt	2 028	337

Not 23

	00-12-31	99-12-31
Lån i Riksgäldskontoret		
Lån för förvaltningstillgångar		
Ingående balans	163 374	123 203
Under året nyupptagna lån	54 507	76 752
Årets amorteringar	-81 044	-36 581
Utgående balans	136 837	163 374

Av skulden till RGK 136 837 tkr, är 36 180 tkr kortfristig och 100 657 tkr långfristig. Beviljad låneram uppgår till 220 000 tkr.

Lån för beredskapstillgångar (ej andningsskydd)

Ingående balans	590 901	-
Under året nyupptagna lån	44 864	643 366
Årets amorteringar	-58 648	-52 465
Utgående balans	577 117	590 901

Av skulden 577 117 tkr utgör 300 000 tkr ett bundet amorteringsfritt lån och 277 117 tkr ett rörligt lån. Beviljad låneram uppgår till 731 000 tkr.

Summa skuld RGK 713 954 754 275

Not 24

	00-12-31	99-12-31
Skulder till andra myndigheter		
Försvarsmakten	4 829	4 720
Riksskatteverket	7 726	7 477
Riksskatteverket, mervärdeskatt	4 685	5 671
Försvarets forskningsanstalt	1 337	4 959
Statens pensionsverk	2 938	1 616
Statens lantmäteriverk	2 333	2 010
Riksgäldskontoret	2 785	-
Försvarets materielverk	102	14 932
Övriga	5 331	8 887
Summa	32 066	50 272

Not 25

	00-12-31	99-12-31
Periodavgränsningsposter		
Semesterlöneskuld inkl soc avg	26 928	24 703
Upplupna löner inkl soc avg	2 517	3 639
Oförbrukade bidrag SSI	2 183	1 000
Upplupen ränta	948	-
Upplupen hyreskostnad	-	1 519
Ej erhållna fakturor varningsmateriel	-	1 211
Förutbetalda intäkter internationella katastrof- och räddningsinsatser	-	4 285
Övriga periodavgränsningsposter	2 080	1 710
Summa	34 656	38 067

Not 26

	00-12-31	99-12-31
Utbetalningar till frivilligorg		
Anslag B3:4		
Svenska Röda Korset (SRK)	12 704	10 993
Frivilliga Flygkåren (FFK)	3 300	3 750
Svenska Brukshundklubben (SBK)	1 900	1 379
Svenska Brandförsvarsfören (SBF)	12 011	8 579
Sveriges Civilförsvarsförbund (SCF)	11 726	7 162
Svenska Livräddningssällskap (SLS)	3 000	3 000
Övrigt		41
Summa	44 641	34 904

Enligt regeringsbeslut nr 20 ökades tilldelningen på anslag B3:4 från 40 311 tkr till 45 431 tkr.

Not 27

Anslag B3, post 1

Av det ingående överföringsbeloppet på anslag B3:1 får 14 280 tkr användas först efter beslut av regeringen.

Not 28

Anslag B3, post 3

Av det ingående överföringsbeloppet på anslag B3:3 får 15 879 tkr användas först efter beslut av regeringen.

Not 29

Anslag C3

Av det ingående överföringsbeloppet på anslag C3 får 5 000 tkr användas först efter beslut av regeringen. Utbetalda ersättningar har gjorts till drabbade kommuner med 794 tkr för kostnader i samband med översvämningar och med 29 532 tkr för ras och skred.

Not 30

Anslag C4

Av det ingående överföringsbeloppet på anslag C4 får 17 639 tkr användas först efter beslut av regeringen. Av årets tilldelning har 1 321 tkr fördelats till Kustbevakningen.

Not 31

Anslagsavräkning

Anslagsavräkning har skett både i resultaträkningen och balansräkningen.

Intäkter av anslag i resultaträkningen	809 653
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag i resultaträkning	348 752
Anslagsfinansierade anläggningstillgångar i balansräkning under statskapital	3 846
I anspråkstagande av anslag efter regeringsbeslut för täckande av tidigare förlust har avräknats under balanserad kapitalförändring i balansräkningen.	20 879
	1 183 130

Not 32

Inkomsttitel 2625

Inkomsten hör i sin helhet till inleverans av statskapital som avser anslagsfinansierade beredskapstillgångar. Inbetalningen gjordes 1999.

Not 33

Ansvarsförbindelser

Preliminära bedömningar av möjliga ersättningsärenden enl 37 § RÄL 00-12-31.
 32 000 |

Preliminära bedömningar av möjliga beslutade bidragsärenden för förebyggande åtgärder mot jordskred och naturolyckor 00-12-31.
 8 000 || | **40 000** |

Not 34

Ekonomiska bindningar

Gällande hyreskontrakt med bindningstid mer än ett år redovisas nedan, specificerat på sluttidpunkt samt framtida kostnad, i dagens penningvärde, vilken för vissa kontrakt inkluderar en indexuppräknings, för 2001 enligt avtal. Den kapitalskuld som anges för vissa hyreskontrakt är sådan skuld som uppstår om kontraktet ej förlängs efter sluttidpunkt.

	Sluttidpunkt	Kostnad	Kapitalskuld
Karlstad, Karolinen Kd, Tekniklokaler	2003-12-31	22 500	
Stockholm, kontor för Civilpliktsrådet	2002-03-31	1 115	3 476
Stockholm, kontor Internationella avd	2002-09-30	292	90
Rosersberg, Rosersberg, motionshall	2002-12-31	480	
Revinge	2006-06-30	98 010	
Revinge, kontorsmoduler service	2003-07-31	2 777	7 239
Revinge, fordons-hall etapp 2	2004-06-30	33 107	
Revinge, omklädningsmodul	2001-02-28	292	8
Revinge, kontorsmoduler Hörby	2004-06-30	8 750	14 560
Sandö, skolan	2002-01-31	152	5
Sandö, markarr	2003-08-31	960	112
Sandö förråd	2004-06-30	36 750	
Skövde, S:a Ryd	2016-12-31	274	
Skövde, Hasslum basanl	2005-12-31	1 045	1415
Skövde, Hasslum fordons-hall	2012-07-01	86 827	
Skövde, Hasslum Flamman	2004-09-30	10 854	
Skövde, stabsutbildning byggad o	2006-12-31	6 700	3 933
Arbetsgivarkollegiet	2004-09-30	1 700	2 337
	2006-03-31	5 004	6 279

Not 35

Räddningsverkets styrelse

Ordförande
Generaldirektör fr o m 000601

Christina Salomonson
Räddningsverket

Överdirektör t o m 000630
tf Generaldirektör t o m 000531

Nils Olof Sandberg
Räddningsverket

Styrelseledamöter

Christina Ullenius,

f 1943, rektor, Universitetet Karlstad.

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

Universitetet i Karlstad, IRECO, Teknikvetenskapliga Forskningsrådet (TFR), Samverkansgruppen för tvärvetenskap, genusforskning och jämställdhet (FRN), Nordisk Ministerråd, styrgruppen för nordiskt samarbete inom högre utbildning, Baltic University Programme, Edbergsstiftelsen, Stiftelsen Inova i Värmland, Sveriges Universitets- och Högskoleförbund, EUs expertpanel 5 års utvärdering av ramprogram, Internationella Programkontoret för utbildningsområdet, Styrelsen för lokal-kontoret Merita Nordbanken, Karlstad.

Marianne Waller,

f 1942, överdirektör, Pliktverket.

Innehar uppdrag i följande styrelse:

Nämnden för personalvård för totalförsvarspliktiga.

Erik Langby,

f 1951, kommunalråd, Nacka kommun.

Innehar uppdrag i följande styrelser:

Nacka Stadshus AB, Nacka Energiföretag AB, Business Arena Stockholm AB.

Marie Hafström,

f 1944, generaldirektör, Kustbevakningen.

Innehar följande uppdrag i styrelser och råd:

Kustbevakningen, Rådet för räddningstjänst, Totalförsvarets chefsnämnd, Försvarsrådet, Arbetsgivarkollegiet, Samrådsorganet för civil sjöövervakning och sjöinformation.

Ove Fredholm,

f 1946, vd Kemikontorets Service AB

Innehar följande uppdrag i styrelser och råd:

Kemikalieinspektionen, Kemikontorets Service AB, Sveriges Elförädlare Industri AB, Glasteknisk Utveckling AB, Kemiindustrins Forskarskola AB (KIF), Swedish Standards Institute.

Bengt Holgersson,

f 1941, landshövding i Skåne län.

Innehar följande uppdrag i styrelser och råd:

Allmänna Försvarsföreningen, Hushållningssällskapet Malmöhus, Länsarbetsnämnden i Skåne, Malmö-Sturup Flygråd, Regionalt Samverkansorgan mot den ekonomiska brottsligheten i Skåne län (REKSAM), Regionala kompetensrådet i Skåne, Stiftelsen Wanås utställningar, Styrgruppen för Skånes Livsmedelsakademi, Styrelsen Lagmannen Tage Ludvig Sylvans Lantbruksinstitut, Skånes djurpark, Svensk näringsforskning, Von Resserska Stiftelsen, Greta och Johan Kocks stiftelser, Institutet för hälso- och sjukvårdsekonomi AB (IHE).

Leif Björnlod,

f 1939, politisk sekreterare, Miljöpartiet.

Innehar följande uppdrag i styrelser:

Kommunstyrelsen i Arvika.

Urban Ahlin,

f 1964, riksdagsledamot.

Vid styrelsens sammanträden har följande personalföreträdare för arbetstagarorganisationerna deltagit:

Lars Holm, SEKO

Solveig Lindahl, SACO

Tommy Rosenberg, ST

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare och styrelsens ledamöter enligt 6§ förordningen (1996:882) om myndigheters årsredovisning och anslagsframställan.

Generaldirektör fr o m 000601

Christina Salomonson,

f 1946.

Löner och andra skattepliktiga förmåner 411 546 kronor exklusive sociala avgifter.

Generaldirektören har rätt till förordnandepension enligt förordningen 1991:1160.

Inga andra avtal om pension finns.

Överdirektör fr o m 001101

Lars Hedström,

f 1953.

Löner och andra skattepliktiga förmåner 326 303 kronor exklusive sociala avgifter.

Överdirektören tf Generaldirektör fr o m 990712 t o m 000630, då han avgick med pension.

Nils Olof Sandberg,

f 1935, överdirektör, Räddningsverket.

Löner och andra skattepliktiga förmåner 358 833 kronor exklusive sociala avgifter.

Generaldirektören tjänstledig fr o m 990712 t o m 000601, då han övergick till Regeringskansliet.

Lennart Myhlback.

Löner och andra skattepliktiga förmåner: 105 617 kronor exklusive sociala avgifter.

Generaldirektören har rätt till förordnandepension enligt förordningen 1991:1160.

Inga andra avtal om pension finns.

Styrelsen

Till styrelsen har i arvoden och andra skattepliktiga förmåner utbetalas: 18 200 kr.

Christina Ullenius: 2 600 kr

Marie Hafström: 2 600 kr

Erik Langby: 2 600 kr

Bengt Holgersson: 2 600 kr

Marianne Waller: 2 600 kr

Leif Björnlod: 2 600 kr

Ove Fredholm: 1 300 kr

Urban Ahlin: 1 300 kr

Ekonomisk sammanställning

Belopp i tusentals kronor

	2000	1999	1998	1997	1995/96
Låneram för investeringar					
beviljad låneram	951 000	1 364 000	156 000	111 200	63 000
utnyttjad låneram	713 954	754 275	123 203	76 876	54 111
Kontokredit på räntekonto					
beviljad kontokredit	123 914	91 285	86 460	78 166	63 834
maximalt utnyttjad kontokredit	-	-	-	6 906	-
Räntor					
räntekostnader	-33 162	-5 681	-4 888	-3 642	-4 358
ränteintäkter	1 476	3 281	4 509	3 104	9 417
Avgiftsintäkter					
beräknade enligt regleringsbrev	193 200	157 000	156 200	159 000	110 000
faktiskt redovisade	155 364	225 195	161 600	261 761	196 975
Anslagskredit för ramanslag					
beviljad anslagskredit	38 020	48 589	34 731	33 725	33 562
utnyttjad anslagskredit	373	-	6 360	-	-
Anslagssparande för ramanslag					
in-tecknade åtaganden	164 938	190 760	26 191	121 852	37 725
	58 500	89 400	66 800	109 790	125 381
Tilldelade bemyndiganden					
totalt gjorda åtaganden	136 000	225 000	337 000	398 500	512 000
	176 564	301 639	446 669	568 641	1 049 540
Medeltalet anställda	953	925	879	784	792
Årsarbetskrafter	883	881	826	751	749
Driftskostnad per 1) årsarbetskraft	932	984	990	1 133	1 069
Årets kapitalförändring	-10 856	-30 168	63 693	19 752	99 657
Balanserad kapitalförändring	65 353	44 004	492 898	398 853	299 729

1) Vid beräkning av driftskostnader per årsarbetskraft för 95/96 avser driftskostnaden perioden 96-01-01 – 96-12-31. Redovisat relationstal är annars inte relevant i förhållande till jämförelseåren.

Återrapportering av generella nyckeltal

Nyckeltal för 2000

Konsultkostnadsstruktur

	2000	1999	1998	1997
Summa kostnader för externa konsulter och tillfälligt inhyrd personal	59%	87%	115%	59%
Summa lönekostnader inkl fasta och rörliga tillägg				
Summa kostnader för externa konsulter och tillfälligt inhyrd personal	58%	84%	108%	56%
Summa totala personalkostnader hos myndigheten				

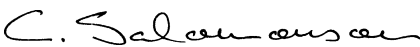
Lokalkostnader

	2000	1999	1998	1997
Lokalkostnader	19%	22%	27%	–
Personalkostnader				
Lokalkostnad (för LOA)	87 tkr	89 tkr	102 tkr	–
Antal årsarbetskrafter				
Lokalarea (LOA)	109 m ²	107 m ²	113 m ²	–
Antal årsarbetskrafter				

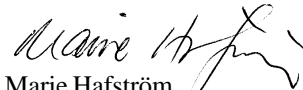
Personalutveckling

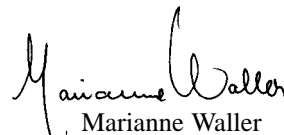
	2000	1999	1998	1997
Summa utbildningskostnader	8 tkr	6 tkr	8 tkr	13 tkr
Antal årsarbetskrafter				

Karlstad 14 februari 2001

Christina Salomonson
Ordförande

Christina Ullenius

Marie Hafström

Marianne Waller

Erik Langby

Ove Fredholm

Leif Björnlod

Bengt Holgersson

Urban Ahlin

Räddningsverkets organisation från och med den 1 juli 1999

Räddningsverket hade vid utgången av år 2000 953 anställda, varav 374 kvinnor och 579 män. Räddningsverkets organisationsnummer är 202100 3914.

Räddningsverket, 651 80 Karlstad
Telefon 054-13 50 00, telefax 054-13 56 00. Webbplats <http://www.srv.se>
Beställningsnummer I99-083/01. Telefon 054-13 57 10, telefax 054-13 56 05
ISBN 91-7253-089-8